שבועון לבית ולמשפחה, גליון מס' 226, יום ד', י"ג בתשרי תשמ"ט, 28.9.1988

בשעו:
חג אסיף
להיות בורגנית
הגברת הראשונה
אופנת סתיו
תמר עם כל דבר

מעריב

29 הראשונים שירכשו מטבח, יטוסו לאיטליה ללא הגרלה - חינם.

חלום של מטבח בהישג ידך

מטבחי היוקרה האיטלקיים שעד היום ראיתם במגזינים מחו"ל חם היום בהישג יד.

SCAVOLINI

"סקבוליני" פאר תוצרת איטליה במבחר של 31 דגמי מטבחים נמצאים באולמות התצוגה המפוארים ורחבי הידיים ומחכים לכם. היום — אל תקנו מטבח עד שתראו את "סקבוליני", הגימור המושלם, הסינות העגולות והעיצוב האלגנטי והמהודר הופכים את השהות במטבח לחוויה שאת יכולה להיות שותפה בה וכל זאת בהישג ידך.

ג'י.אר.או. GRO

ג'י. אר. או. ייבאו עבורכם מאיטליה את כסאות Calligaris המשלבים נוחות מקסימלית ועיצוב מודרני ב-40 דגמים.

תראה מה עשה הדולר למחירי פולקסווגן 89'

קראוול C 39,943 + 5,991 מע"מ = 45,934 • **משלוח־סגור 36,591** + 5,488 = 42,079 • **קראוול GL 47,903** + 7,185 = 55,088
כפול-קבינה 39,967 + 5,995 = 45,962 • **חד-קבינה 35,092** + 5,263 = 40,355 •

המחירים בש"ח, לא כולל מזגן שהתקנתו חובה. מחירון 3/89 30.8.88

האלוף עולה בדרגה אך לא במחיר

המובילים של פולקסווגן שוב עולים בדרגה □ עוד שכלולים, עוד נוחות, עוד הנדסת־אנוש והכל כלול במחיר: אין תוספת לעומת המחיר המרבי של דגמי 88'! □ במקום הקומבי הפופולרי (עם חלונות ומושבים) מביאה צ'מפיון דרגה יותר גבוהה של מוביל: קראוול C עם פגושים של 'קאראט', גוף בשני צבעים, דיפון פנימי מלא, רצפת גומי, נעילה מרכזית, חלונות חשמליים ומראות צד חשמליות. עם הקראוול אתה עולה לדרגה חדשה של נוחות ושמושיות ברכב נוסעים/עבודה □ גם המשלוח הסגור מתחדש: דלת הזזה נוספת בצד שמאל (הקלה גדולה בעבודה!) מראות חשמליות ופאר חיצוני א־לה 'קאראט' - הדגם היוקרתי ביותר □ רמת גימור שכמוה לא נראתה בארץ יש בקראוול GL שהפך באירופה לרכב מנהלים וחדר־ישיבות מתניע: 1+7 נוסעים בנוחות ובפאר בלבדיים לפולקסווגן □ את המוביל שלך אתה יכול לקבל עם מנוע 1.9 ליטר, 4 הילוכים או אוטומטי, או עם מנוע 2.1 ליטר, הזרקת דלק (INJECTION) 5 הילוכים או אוטומטי □ מוביל של פולקסווגן הוא היחיד הנוסע 30,000 ק"מ (או שנה) בין שרותי־בקרה תקופתיים ומאפשר לך להרוויח יותר כי אתה מוציא עליו פחות.

כאן אתה יודע מה אתה קונה

החזקים שורדים!

אין כמו פולקסווגן לבטיחות: מבחני השוואה עם מסחריות אחרות הוכיחו שוב ושוב כי פולקסווגן שומר על חיי הנוסעים טוב יותר מכל מסחרית אחרת. אמרנו והוכחנו זאת. בחודש מאי 88' לעיני 400 אנשי תחבורה ועתונאים: בשני מבחני ריסוק - הפלת מוביל מגובה 10 מ', והתנגשות תוך כדי נסיעה ברכב חונה - יצא הנהג ללא שריטה ובובות חדמי שהיו במוביל שחופל היו סובלות פצעים שטחיים בלבד במקרה של ארוע אמיתי.

צ'מפיון מוטורס (ישראל) בע"מ. יבואנים כלליים של פולקסווגן אודי.
סוכנויות בכל הארץ ומוסכים מוסמכים מק' שמונה ועד אילת.

הוא משחים

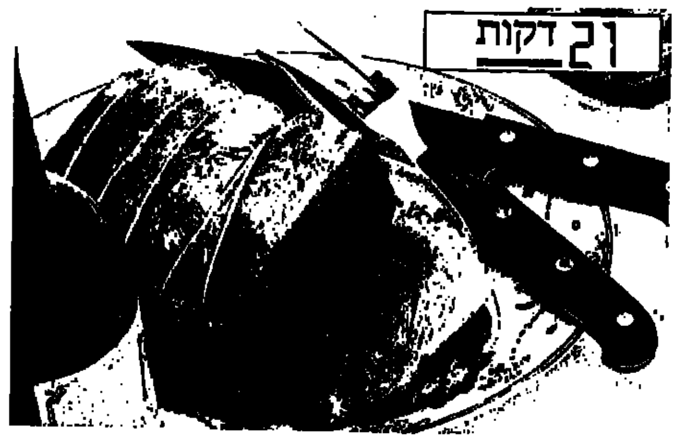

הוא אופה

הוא טורבו־גל®

וכל היתר מיקרו לעומתו...

טורבו־גל BROTHER – שף אלקטרוני ממוחשב. מומחה באפיית עוגות, מומחה בצליה ובהשחמת בשרים ועופות. וגם בבישול, חמשרה, קליה, חימום... הכל.
טורבו־גל BROTHER – שילוב מתקדם של תנור טורבו ומיקרוגל, הנותן ביחד איכות + מהירות. ניתן לאפות באמצעותו עוגה ב־10 דקות או להכין ארוחה בשרית שלמה בתוך פחות מחצי שעה.
טורבו־גל BROTHER – אין צורך לתכנס עבורו להוצאות נוספות: אפשר להשתמש בתבניות המתכת והאלומיניום הרגילות!
טורבו־גל BROTHER – משפחה שלמה של תנורי מיקרוגל משולבים: 5 דגמים שונים בצבעי לבן וחום מרהיבים.

טורבו־גל® brother אין כמוהו!

מופיעים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ אמעל 3 קרית אריה, פ"ת, 03-9225921. מרכזי הדרכה: תל־אביב: אלנבי 98 טל: 03-612994. ירושלים: המלך ג'ורג' 6 טל: 02-249773. חיפה: רח' הרצל 31 טל: 04-642235.
באר־שבע: מסג' אומקו, רח' ההסתדרות, טל: 057-36633. ניתן להשיג גם בחנויות מוצרי החשמל המובחרות.
ראה רשימה חלקית:

סגנון

9—8
נטע שדמי:
להיות בורגנית

14
יהודית חנוך:
אופנה

17—16
רותי קינן:
מטעמים לחג

18
אבי דרו:
הגברת הראשונה

22
רות קרייצר רביב:
אל תסמכו על הצמא

24
רפי יעקובי:
קשה כמוות קנאה

26
תשבצים

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בנאי

מודעות: גילה שניידר, טיסה בכלי
טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

חטבעים של ישראל בלום, דור שני בדיזנגוף, חנות בת 50 שנה. קש, לבד, בד, קרטון, מים, דבק. יש כובעים שעושים ברבע שעה, יש כובעים שעושים בעשר שעות. למהו למה כובע.
רשימתה של ישראלה שקד, עמוד 12–13.
צילום: אירית זילברמן.

כותבים לנו

טייסת בת שנתיים

בגליונכם "סגנון" מס' 222 פרסמתם תמונה של הגלשנית הצעירה בעולם. מצורפת בזה תמונת הטייסת הצעירה ביותר בארץ (ובסבירות גבוהה גם בעולם).

המערכת כאן מסובכת יותר ולכן לא מדובר בתינוקת בת 7 חודשים, אלא בתי נעמי בת השנתיים, שכבר שוחה ברזי תא הצסנה 172 בשדה התעופה בהרצליה. נא לא להתרשם מזה שהיא לא מגיעה לחלון כדי להסתכל קדימה. כל מי שמצוי בעיניינים יאשר, שבטיסה - בניגוד לנהיגה - ההתרכזות בהטסה אינה דווקא בהתבוננות קדימה.

אני עצמי. – מהנדס אוירונאוטיקה תושב אשדוד וטייס חובב ונגוע במחלה מיום שאני זוכר את עצמי. לידיעתכם.

אשדוד — אבי שמואלי

נעמי. צוברת שעות.

לומדים לקח

אנחנו קוראים בעיתונים "...שבעה אנשים נהרגים בתאונת מטוס סינו שנבקע לשניים וצלל בים בהונג־קונג.."

"אתמול נמנע אסון אווירי נוסף־זהה להתרסקות מטוס דלתא בדלאס, יום אחד לאחר ש־13 בני אדם נספו בהתרסקות, גם של חברת דלתא, האמריקנית".

על תופעות כגון אלו נותן לנו תשובה חלקית הסופר הצרפתי ז'ול ורן (1828־1905), מחברם של סיפורים מרעיים דימיוניים. הוא ניבא מראש המצאות שהומצאו רק כעבור עשרות שנים. באחד הספרים שלו הוא מציין: "סוד גלוי הוא, כי בין היצורים שהוציאה הבריאה לעולם, האדם הוא רק אחד מיני רבים. אבל אחד זה נבדל מיתר יצורי כפיה בכך, שהוא רואה עצמו ביומרתו כי רבה, לא רק מן הטבע, אלא גם בעל רוח כמעט שווה, מקביל לכוחות הטבע".

ויתכן שהבריאה החלה מהרהרת, שההלצה הרעה הזאת נמשכת יותר מדי זמן והיא החליטה לעמיר את האדם על טעותו ולהזכיר לו כי אם להשחית – היא יודעת זאת טוב ממנו...

תל אביב — מתי זר

תרדו מהרומנים

אני מתייחס לבדיחות החוזרות והטפלות של הכדרן־המנחה חנן גולדבלט, בקשר ל"רומנים גנבים". כבדיחה פעם אחת מילא, אבל כל פעם שנזכר משהו עם גנב, גניבה וכדומה – הוא מתייחס לרומנים ולרומנית.

אני חושב שהגיע הזמן לחדול מהכינוי "רומני גנב". אני חושב שהצייר ראובן רובין ז"ל, פרופ' אשכנזי, פרופ' יענק, השגריר ארד ואחרים לא ביישו את מוצאם.

חיפה — א. מאורי

אמא־מולדת יש רק אחת

הופתעתי לקרוא מכתבו של יוסף קנטרו ("סגנון" מס' 222), על "איכות החיים המזרזת את הירידה מהארץ". דווקא אדם כמוהו, ש"נלחם במלחמת העצמאות", צריך לזכור איך חינכו אז את הבנים להיות קשורים לאמא־ארמה־מולדתו. אם מתייחסים למולדת כאל אמא, מבינים שאמא (מולדת) יש רק אחת וגם אם יש לה חסרונות מנסים למצוא את היתרונות, אוהבים אותה ולא בורחים ועוזבים אותה, כי למרות הכל אין לנו אמא (מולדת) אחרת.

ירושלים — אמנון שמידט

למה לא אצלנו?

בימים אלו הם חוזרים לארץ בהמוניהם, אורחי ישראל שבילו חופשתם באירופה, אמריקה, קנדה ועוד. הם יתחילו לשמוע ולהשמיע רשמים וחוויות מן העולם שמעבר לים. אנשים מתפעלים, מתלהבים, מתמוגגים ומקנאים באיכות החיים שיש אצל "הגויים". המשמעת העצמית, הסדר, הנקיון, האיכפתיות לרכוש ציבורי. החל מנער המעלית ועד למנהל המלון, ונפלטת האנחה המוכרת: למה לא אצלנו כך?

ובאמת למה לאו אנשים מגלים אדישות כלפי מה שקורה מעבר לדלת הכניסה לדירה הפרטית. ובדירות, שם הכל מבריק מצוחצח ונקי. יש מיקרו, וידאו, מדיח כלים ומייבשי כביסה ומה לא. אך מעבר לדלת החיצונית – כבר לא איכפת דבר. לא איך נראה חדר המדרגות, החצר, הבית, הרחוב, המדרכה, תא הטלפון, הספסל הציבורי, תגה השכונתית וההתנהגות באוטובוס.

הכן אתם אורחים איכפתניקים ואנשי ציבור הכואבים את הנושא להלך ברחובות הערים תל אביב, הרצליה, רמת גן, רמת השרון, פתח תקווה, בת ים, לראות את הבתים המוזנחים, המשרדים וחצרות שמגדלים בהן קוץ ודרדר יחד עם אשפה מצטברת... קטעי המדרכות השבורות, המזללות הנראות מרוב טינופת כרצפות של מוסכים...

יש לזה משקל, ומשקל מצטבר להחלטה לרדת מכאן, אל מקום שיש בו איכות חיים יותר טובה. אולי אולי יזיזו דברים אלו משהו אצל שרי החינוך, הפנים, הבריאות והמשטרה ויעשו משהו ובעצרה נמרצת לשינוי פני הדברים.

אהרון זינגר

סתיו חורף 89-88
קרוקודיל
נעליים
מידות 35—42
תיקים, חגורות
דיזנגוף סנטר שער 5/7 ת"א
טל. 03-289477

ד"ר פישר שם קץ לכינים

חדש

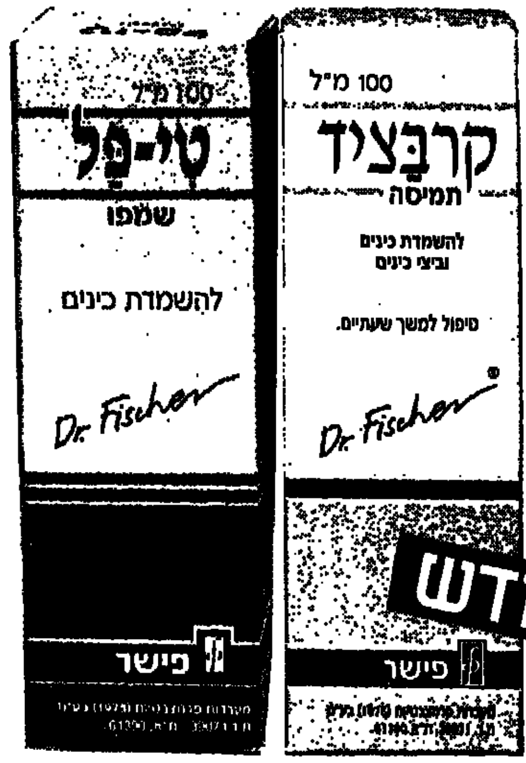

חידוש נוסף של מעבדות דר' פישר לחיסול הכינים במכה אחת.

תמיסת קַרְבָּצִיד חדש!
לטיפול חד-פעמי, משמידה את הכינים ואת ביצי הכינים תוך שעתיים בלבד.

טִיפַּל שמפו
משמיד כינים תוך 10 דקות. יש לחזור על הטיפול פעמיים נוספות במרווח של 5 ימים בין טיפול לטיפול, על מנת להפטר סופית מהכינים.

הוראות שימוש:
בעלון המצורף לתכשיר, כפי שאושר על-ידי משרד הבריאות.

להשיג בבתי המרקחת ללא מרשם רופא.

מבצע פרסים

כל השולח לשונית של קופסה מאחד מתכשירי דר' פישר להשמדת כינים: קרבציד תמיסה, טיפל שמפו, פיריציד שמפו, מונוציד תמיסה, ריציד ספריי - משתתף בהגרלת פרסים שתערך ב-30.11.88.

- פרס ראשון: אופני ספורט
- פרס שני: אופני B.M.X
- פרס שלישי: 10 מכשירי ווקמן
- ופרסים נוספים: 50 חבילות שי מתכשירי ד"ר פישר.

את הלשונית לשלוח במעטפה עם שמך וכתובתך לתב' דר' פישר - ת.ד. 39071 ת"א מיקוד 61390 ולציין על המעטפה: "דר' פישר שם קץ לכינים"

Dr. Fischer

ד"ר פישר - זה בדוק.

כתבה וצילמה אירית רוחם

קרים דברים

דן ומרילין כהן. סיפור הצלחה ניו־יורקי.

כשמורי אברהם היה רק בנוה

הקיץ והחגים הביאו לכאן מניו־יורק, את מרלין ודן כהן ושלושת ילדיהם. ובזמן שמרלין והילדים בילו בים, ישב דן בבית־קפה על הטיילת בתל־אביב, וערך שיפוצים אחרונים לתסריט האחרון שכתבו הוא ומרלין. הם אמנם התגרשו כבר לפני כמה שנים, אבל שיתוף הפעולה המקצועי ביניהם, כמו גם החברות העמוקה, נמשכים.

דן כהן מתל־אביב התחיל את הקריירה הקולנועית שלו כצלם באולפני הרצליה. לפני בערך 20 שנה הוא נסע לגרמניה. עבד שם כצלם טלוויזית ואחרי־זה גם כתב וביים בעצמו הפקות טלוויזיונית וסרטים. באותה תקופה בערך התחתן עם מרלין קוק, ילידת ניו־יורק, בת למשפחה ציונית, שנסעה לביקור קצר בישראל, התאהבה בארץ ונשארה כאן. היא למדה משפטים באוניברסיטת ירושלים, הכירה פרופ' למתמטיקה ועמדה להתחתן איתו. החתונה הזאת בוטלה ברגע האחרון ומרלין התחתנה עם דן, בישראל. בהתחלה הם גרו קצת בניו־יורק. אחרי־זה הם חיו ועבדו בגרמניה. ונולדו הילדים, קימי בת 19, והתאומים בני 10, ארי ואהרון.

דן כהן, שבלי הרבה רעש וצילצולי תקשורת נמנה עם אנשי הקולנוע הישראלים שהצליחו מחוץ לגבולות המולדת, תמיד חיפש נושאים שקשורים בישראל וגם דאג להביא הפקות גרמניות לכאן. ואז, באמצע ההצלחה הגרמנית, הם עברו שוב לניו־יורק. כי גרמניה, אומרת מרלין, זה לא מקום לגדל בו ילדים יהודים. והאנטישמיות, גם אם היא מוסווית, קיימת ובמיוחד כשמדובר בישראלי, ששמו כהן.

ובניו־יורק קצת נזנח עניין הסרטים, כי דן התחיל להשקיע מאסיבית בבניינים. הוא רכש בתים במנהטן ואחרי־זה גם באיזורים שמעט מאד לבנים העזו להיכנס אליהם, כמו הארלם או חלקים מסוימים בברוקלין, שם קנה רחובות שלמים. מרלין נכנסה לעסקי אופנה. הם עשו הרבה כסף ופה ושם גם כתבו תסריטים, ומכרו אותם.

דן, שכתב, ביים והפיק בערך 30 סרטים, שלכמה מהם גם חיבר את המוסיקה, מתכוון להפיק ולביים בעצמו גם את התסריט הנוכחי שלו ושל מרלין, בתקציב של כחמישה וחצי מליון דולר, שבחלקו הגדול ממומן על־ידו. והתסריט הזה לקוח מהחיים. הוא נולד באחד מהבניינים שלו, שהפך לבית משותף. בשנים האחרונות הפכו הרבה בניינים בניו־יורק לבתים משותפים. והדיירים, שעד אז גרו שם בשכירות, נאלצו או לרכוש את חדירה שלהם, או להתפנות ממנה בתום חוזה השכירות. למרות שלדיירים יש את האופציה לרכוש את דירתם, במחיר מיוחד, נמוך יותר, לא כולם מסוגלים לגייס את הכסף. הבנקים אמנם נותנים משכנתאות, אבל רק למי שבאפשרותו לעמוד בתשלום הראשון וגם יכול להוכית שיש לו הכנסה קבועה. ויש כאלה שלא מסוגלים. כמו למשל שתי השחקניות המובטלות, שמחלקות דירה אחת, והן גיבורות הסרט החדש של כהן, שיקרא "סיפור הצלחה ניו־יורקי".

ומהשם של תסרט כבר מבינים, שבסוף הן איכשהו מצליחות לגייס את התשלום הראשוני בסך 30 אלף דולר, ולרכוש את הדירה שלהן. בשבועות הקרובים יתחיל דן לעבוד על הסרט שלו, המוגדר כקומדיה. לתפקידים הראשיים, הוא מחפש שחקנים לא מוכרים, ממש כמו שחיפש לסרטו הקודם, "MAD MAN". אז הוא מצא את **סיגורני ויבר** ("מכסחי השדים", "הנוסע השמיני") ומורי אברהם ("אמדיאוס", "שם הורד"), שהיו עדיין אנונימיים. ויבר, מספר דן, עשתה פרסומות לרדיו. אברהם היה הבננה המרקדת בין שאר הפירות המרקדים, בפירסומת הטלוויזיה של יצרנית הלבנים "פרוט אוף דה לום". עם אברהם הוא מאד התיידד ועדיין הם חברים טובים. על ויבר אין לו שום מילה טובה להגיד. ■

אנטישמיות — חזרה להתחלה

בימים אלה יראה אור בניו־יורק, SQUARE ONE, ספרו החדש של עו"ד ארנולד פורסטר, אחד מעורכי־הדין שייצגו את אריק שרון במשפטו נגד "הטיים". זהו ספרו ה־11 של פורסטר, שבמשך כ־40 שנה, שימש כיועץ הכללי של "הליגה למניעת השמצה" מיסודה של "בני ברית" בארה"ב. ואחרי שיצא לגימלאות, לפני כתשע שנים, הצטרף לחברת "שי אנד גולד" – אחד ממשרדי עורכי־הדין

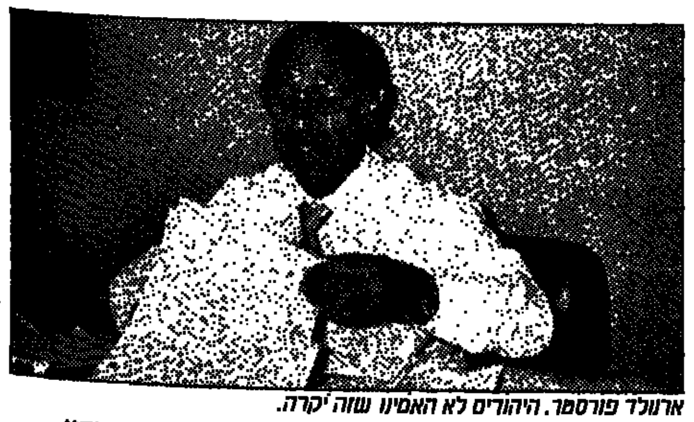

ארנולד פורסטר. היהודים לא האמינו שזה יקרה.

הגדולים בניו־יורק.

איש מלא מרץ וחדוות חיים, ארנולד פורסטר, שעדיין נושא תפקיד ייצוגי ב"ליגה נגד השמצות". חלק גדול מחייו הקדיש האיש הזה, בן 76, למלחמות. הוא נלחם באפליית היהודים באמריקה, נלחם נגד האנטישמיות ולאחר מכן בחרם הערבי ובאוייבי ישראל, שבארה"ב ומחוצה לה. מרבית הספרים שכתב הם פרי מחקר שעשה על האנטישמיות בארה"ב ובעולם. גם סיפרו הנוכחי עוסק באותו נושא. זוהי מעין אוטוביוגראפיה של זכרונות אישיים שלו, שמתחילים מילדות מוקדמת.

הוא יליד ניו־יורק, דור שני. הסבים והסבתות הגיעו מפולנית ורוסיה. בברונקס, שם גדל, היה מודע ליהדותו כבר בגיל 6, הוא מספר. והמיתקפות האנטי־יהודיות, שספג במהלך התבגרותו, היתוו את בחירת המשך דרכו רצופת המאבקים למען העם היהודי.

וכל זה מופיע בספר, שבא להתריע נגד השאננות של יהדות אמריקה. כי פורסטר טוען, שכביכול נראה שמעולם לא היה מצבם של היהודים באמריקה טוב יותר. הם מצליחים, תופסים עמדות חשובות ויש ביניהם מליונרים כבדים. אבל כל זה רק כביכול. היחס הבסיסי והגישה של הגויים ליהודים, לא השתנו לדעתו. הם אולי רק קצת הוסוו. והאנטישמיות, שעדיין נמצאת שם, מתחילה להרים ראש, ממש כמו אז בגרמניה, כשהיהודים לא האמינו שלהם זה יכול לקרות. ומכאן גם שם הספר, שפירושו "המשבצת הראשונה", או "הריבוע הראשון", וכוונתו שבעצם אנחנו חוזרים לנקודת ההתחלה. ■

נכד לדוקאקיס

בעוד המירוץ לבית־הלבן נמשך בארצות־הברית במלוא הקיטור והמרץ ומייקל דוקאקיס וג'ורג' בוש עושים הכל כדי לזכות בתמיכת הבוחר האמריקני, מתרגשים במשפחת דוקאקיס מסיבה נוספת. במכתב שקיבל כותב שורות אלה מקיטי דוקאקיס, כותבת מי שמכונה "אסתר המלכה" בשמחה על האירוע, שהדוקאקסים מצפים לו לא פחות מן הבחירות לנשיאות ארצות־הברית: הולדת הנכד הראשון. ג'ון דוקאקיס, שהופיע בין השאר ב"מלתעות 2" וב"בית קטן בערבה", בנם של הדוקאקסים הנשוי לליזה, מצפה עם אשתו בינואר הקרוב לביקור החסידה. עכשיו צריך רק לחכות ולראות האם יוולד התינוק בתור נכדו של ארצות־הברית החדש או לא... ■

אריה יאס

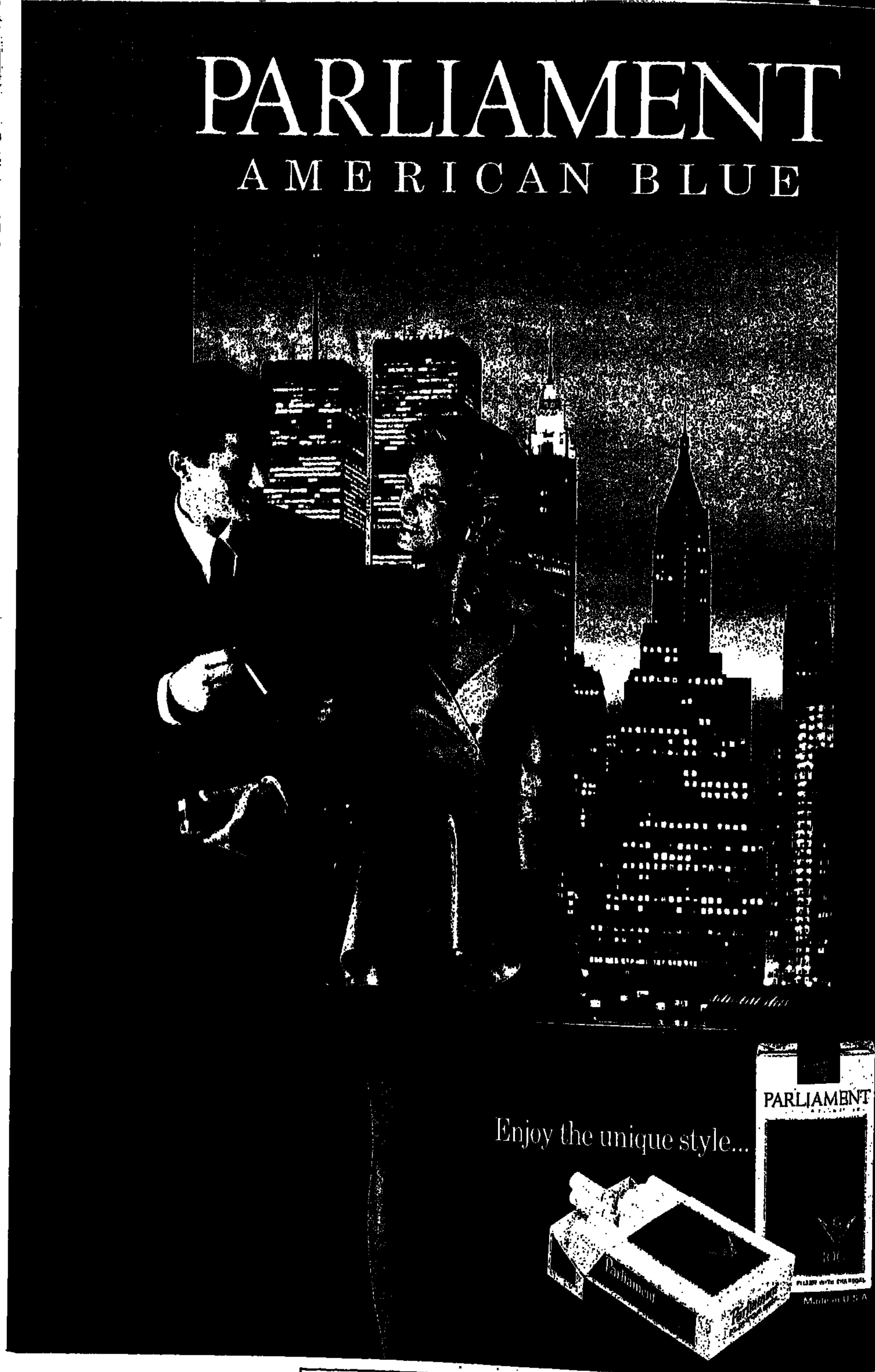

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

שושלת

נטע שדמי
צילום: ראובן קסטרו

להיות בורגנית

יש שם כסף והרבה. יש גירושים, יש תחרות בין בנים ובני בנים על השליטה בקבוצת החברות. ויש אבא. "בשנה האחרונה דיינסטי זה כלב ליד המשפחה שלנו", אומרת מרים לאופר־ברנוביץ.

מרים לאופר־ברנוביץ: "תמיד ידעתי שאני בת של קבלן".

היא אחת שנותנת בשפע, מרים לאופר־ברנוביץ. מאירה פנים לעיתונאים וצלמים. מאז התפטרותה מתפקיד מנהלת המכירות השיווק והפרסום של קבוצת חברות הבניה ברנוביץ – במקום למכור דירות היא משווקת בשקיקה את עצמה.

הפיצוץ בעיתונים מקפיץ לה את האדרנלין כרם ותעיניים השקויות שלה משפריצות זיקוקים. נושמת יחסי ציבור. בגינת הבית באפקה אפילו הגנן מושכת מניכוש עשבים. תוקעת לידיו את העיתון, שיקרא מה כתבו עליה. "עשר במכירות" תעיד על עצמה ובאותה קפדנות שהכינה את עלוני המכירה ל"מגדלי בזל" – היא מפנה בוקר לצילומים, מתכננת איפה ואיך "לא כדאי שבשני עיתונים יראו את המדרגות" ורוהרת למספרה, לפני שהצלם מגיע.

לאופר־ברנוביץ בת 51. לא מתביישת להגיד. להיפך. אין לה ספק כי מיד לאחר ה"הודאה" תסחוט קריאת התפעלות בנוסח "לא! 42 מכסימום". ואחר כך היא מגביהה זוג רגליים ארוכות ומפלרטטת עם המצלמה. "מקצועית ממש", מחליט הצלם.

"בעצם הייתי מנכ"ל, פרזידנט אמיתי", היא מסכמת 23 שנות פעילות בחברה המשפחתית שבאה אל קיצה באקורד צורם. "אבל זו לא הקודה של הסימפוניה", היא ממטירה, "למי שמבין, כמובן". ולמי שאינו מבין, דימוי קצת יותר פופולארי: "אבק. מקווה שיתפזר לאחר רעידת האדמה שיצרתי כשעזבתי".

הכל יש שם אצל הברנוביצ'ים. ללקק את השפתיים. כמו שעושה מרים: "זיש" זריז על קו שפתיים מתוחמות בבורדו ו"בשנה האחרונה דיינסטי זה כלב ליד המשפחה שלנו", מחליק לו באנחה משועשעת.

קודם כל יש שם כסף והרבה. יש גירושים, יש תחרות בין בנים ובני בנים על השליטה בקבוצת החברות, ויש אבא. אברהם צבי ברנוביץ. לפני יותר משישים שנה הקים חברת בנייה מהגדולות בארץ. אחר כך חילק אותה בין שני בניו, בתו האחרת ותתנו, אבל את ההרגשה שהיא, מרים, הבת של אבא שלה, אף אחד לא יקח ממנה. "את כמו אמא שלי", הוא מרעיף עליה והיא מתמוגגת: "זו המחמאה הכי גדולה שהוא יכול להחמיא לי, הוא העריץ את אמא שלו".

הדוגמא האישית

"תמיד ידעתי שאני בת של קבלן", נשמט מזכרונה הקטע שלפני כן אבא שלה היה פועל בניין. בניגוד לבנים אחרים שגדלו במשפחות הענף והתנודות הקיצוניות בענף בין השפל וההצלחה – הותירו אצלם משקעים טראומטיים, הרי אצל ברנוביץ, הילדים יהודית, אריה, מרים ומוטי לא ידעו מתי טוב ומתי רע בעסקים. אבא החזיק מעמד גם בתקופת השפל במלחמת העולם. כשלא בנה – התפרנס משכר דירה של שמונה בתים.

"אבא הפסיק לשחק שח ופתח חנות לכלי בית כשר כיל הדוגמא האישית. רק כדי שניראה כי הוא עובד". לא משנה מה קורה מסביב, "תמיד הייתה בבית נורמה שמתאימה לגדל ילדים במדינת ישראל".

ומה פירוש "נורמה מתאימה", כשמדובר באחת המשפחות היותר אמידות בת"א הקטנה?

מכונית משפחתית, מקרר חשמלי, טלפון, פטיפון, שיעורי פסנתר מגיל שש עד שש עשרה, לימודים בבית ספר גאולה, ופעמיים בשנה חופשות בבית מלון. בחורף בטבריה ובקיץ בצפת. "אמא הייתה מוכרחה לנוח, עבדה נורא קשה, בית גדול, גידלה ארבעה ילדים".

כאשר שלושה מהם כבר מעריפים בילויים אחרים, מרים איננה עוזבת את הוריה לאנחות. "תמיד התלויתי אליהם", תשתדל הבת ה"קטנה" להדגיש את הסמיכות שלה לאבא־אמא. ניגוד חריף על רקע התקנון המשפחתי, שמדיר אותה ואת בניה מנתחי העוגה המשפחתית.

המניות שיש לה בחברת הנכסים המשפחתית הן אולי פירורים בהשוואה לשווי החברות האחרות, אבל לא לחם עליה. 16 אחוז מתשעה מיליון דולר כל חודש, אינם הולכים ברגל. מה לעשות, יש לה בעיה לבת האהובה. לדבריה הופלתה מפני שאין לה תעודת מסכנות משפחתית. "אבא חילק את האחוזים למי שלא היה שה לאכול. לבעלי היה עסק ולא הייתי צריכה להתפרנס מהחברה המשפחתית, אז לא מגיע לי".

ובכל זאת היא משתדלת להגיר משפחתיות. "משפחה מאוד תמה, מאוד ביחד". במיוחד על המגרש ביד אליהו. "כל משחק של מכבי שתי שורות הן של הברנוביצ'ים, כל אירוע משפחתי אנחנו ביחד ועד לפטירתה של אמא התכנסנו כולם כל ערב שבת לקידוש". בליל סדר אחד אבא שלה לא חשב פעמיים ושלח כרטיסי טיסה חזרה לשני נכדיו, שהיו בחופשת סקי באירופה. מעות קטנות מול שבטיות גדולה.

חופסים כותרות

"כסף הולך לכסף", שיחק גם כאן. את דני לאופר, כעלה, הכירה מרים כשהייתה בת 15. גם הוא ממשפחה אמידה מוותיקי תל אביב. הורים פולניים, שפטרו את הבן שלהם ממאבקי ירושה. בן יחיד שממשיך לנהל חברה לייבוא נייר.

מרים: "הדירה הכי יפה בתל־אביב היתה שלהם ושם ערכנו את המסיבות הכי יפות בתל־אביב. היינו חבורת נשפים תוססת, תוצר של דור האספרסו" היא מנפנפת בשמות, מקפידה לא להחסיר אף אחד מהבולטים בחבורה האנשים שתופשים היום כותרות. "אנחנו דור של אנשים שהגיעו לעמדות. איך אומרים? ועיר, או לא, העיקר בורגנות של תל־אביב".

הבורגנים הקטנים לא הלכו לתנועות נוער חלוציות. הגשמה, ישוב הארץ, לא נכללו במינוח היומיומי שלהם. את החיים ראו מבעד לטבעת של הכדורסל בתל אביב. כשבאה ל"מכבי הצעיר" היתה מרים ברנוביץ האחות של אריה, המדריך התתיך. היום, אגב, האריה הזה, מנכ"ל חברת ברנוביץ, הוא גם גזבר קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב.

נחזור לזוג לאופר הצעיר. מה הוא עושה אחרי החתונה?

נוסע לשוויצריה. דני לאופר, אז בן 20, רוכש ידע ממפעל שוויצרי למפעל המשפחתי. ורעייתו, בת 18, מגלה את העולם. מי שערכה קניות ב"אקמן" ו"חפציבה" החנויות היוקרתיות של תל־אביב, נשבתה בקסמי הבנהוף שטראסה בציריך. אחרי שנה, היא נאלצת לחזור למכולת בשדרות דוד המלך ולגדל שלושה ילדים. היום עמית, 29, לומד מחשבים בארה"ב, עדנה, 23, נשואה ואם לילד, לומדת עיצוב המוצר, ועודד בן 17 וחצי. "לא משנה מה עושים, העיקר שמרוויחים כסף", מטיף הצעיר לאמו והיא כל כך משתאה.

הפטיו במפלס התחתון נשפך אל הגינה. עולה על גרותיו בעציצים, רהיטי קש והרבה תמונות. גם צילומים של גברת הבית. למעלה, במפלס העליון, משייטת העוזרת, מסירה את האבק מפורטרט שמן של גברת הבית.

ההרה: "אין לי עזרה בבית יותר מחברותי שאינן עובדות". מספיקה דיה כדי שהבית עתיר המימדים יהיה מלוקק ומטופח. תמיד. ועדינותן של כפות ידיה לא תיפגם. ולא משנה אם נוסף לעבודתה בחברה היא מתרוצצת בוועדת הכספים בכנסת ופועלת להעברת חוק מתוקן לעידוד בנייה להשכרה, עורכת את "הקבלן והבונה", ביטאון מרכז הקבלנים שם היא גם חברה בנשיאות, קוראת הרבה, מפעם לפעם קופצת לשמוע הרצאה באוניברסיטה ומארחת. "אירוחים שהם שם דבר", יעידו מכריה.

וכשהילדים היו קטנים?

לאופר־ברנוביץ מושכת כתף ופולטת כמובן מאליו: "אז היו פה יום יום עוזרות ומטפלות, באמת, איך אפשר אחרת". זה הרגע בו אפשר לברך על כך, שבראיון עיתונאי אחר גם מרים לאופר־ברנוביץ הגיעה למסקנה כי לדידה תנועת "יחד" היתה אפיזודה.

המועמדת מספר שבע שלא נכנסה לכנסת ושגם בפוליטיקה רק היתה צריכה לומר "כן" לעזר ויצמן, לא רק שלא נגעה בחיים שמעבר למרבצי השמנת, דומה שהיא איננה רואה אותם. ולמען האמת, היא לא מתכחשת להסתגרות בגטו מצופה זהב: "יש משהו אגראיסטי בחוג החברתי שלנו. ברובנו עשינו לעצמנו. לא נרתמנו, ורק מעטים הלכו לחיים פוליטיים וציבוריים, ובדרך כלל רק במסגרת הענפים שלהם".

שניה אחר כך: "יש לי את הפעילות הציבורית גדם, את התחושה שהאדרנלין מתחמם כשנותנים לאחרים".

– מה מעבר לוועד כיתה ופעילות במרכז הקבלנים?

"נסעתי בשביל הבונדס למסע הרצאות בארה"ב. סיפרתי ליהודים שם איך מתפקדת חברת בניה שהתחילה כחלוצים במדינת ישראל. זה היה מסע מפרך". כשחזרה, ידידותיה הטובות וקפו גבה: "מה בעצם חסר לך שהלכת למסע כזה?"

עכשיו היא רק "מתחילה את החיים". משוכנעת כי המבנה המשפחתי של החברה "בלם את ההתפתחות" שלה ולולא הוא כבר לפני חמש שנים יכלה להיות מנכ"ל. עתה היא עטה על תחושת ההזדמנות האחרונה: "העזתי להרים את הראש ולהפנות עורף לקלסטרופוביה המשפחתית. המון מנהלים על אותו המצך" – כך לאופר־ברנוביץ על צפיפות האוכלוסין שנוצרה בחברה עם הצטרפותם של בני הדור השלישי לניהול העסקים. כמעט כולם. חוץ מהילדים שלה.

וקודם שה"עשר בביצוע" תוכיח את מה שהיא יכולה לעשות ב "בת צבי ברנוביץ", חברת הבנייה שהקימה, היא נוסעת לחו"ל. לנוח. לא ביג דיל אצלה, אבל במיקום לקפוץ מפעם לפעם לשבוע איטליה ושבוע פאריס, היא נוסעת לחודש שלם. בלונדון תבחר רהיטים חדשים לסלון שלה. כשתחזור יהיה לה כוח לעשות רמנט.

יותר מכל היא אוהבת את איטליה. כל יום הולדת שלה היא נוסעת לשם. לאגו מאג'ורה. כולי מכוסחת במבט אחד שלה, כשלא עברתי לדום עם הזכרת אתר הנופש האהוב עליה. ולהזכיר אותו בנשימה אחת עם הלאגו קומו ההמוני? זה בכלל חוסר טעם משווע.

בין היתר מתעניינת מרים לאופר־ברנוביץ באסטרולוגיה. "בהיבטים הפסיכולוגיים שלה המושתתים על הפסיכולוגיה היונגיאנית", תקפיד לפרט. פותחת מפות, רק לאנשים שאוהבת. בגלגול הבא היא רוצה להיות ציפור.

ציפור בכלוב של זהב.

מרכז ההדרכה
לארוח ולתרבות המזון

תל־אביב: שד' בן גוריון 47, פינת דיזנגוף 166,
מיקוד 64589, טלפון: 03-243157/8

תנובה אֹסֶם

החלה ההרשמה לקורסים ולהרצאות
לחודשים אוקטובר - נובמבר 1988

קורסים בני שלוש פגישות
במחיר -.30 שקל

1. **בישול סיני א'**
החל מה-17.10.88, מידי יום ב',
בשעה 16.30
2. **אפיה ביתית**
החל מה-23.10.88, מידי יום א',
בשעה 16.30
3. **בישול אקסקלוסיבי במחיר סביר - א'**
החל מה־25.10.88, מידי יום ג',
בשעה 16.30
4. **בישול סיני א'**
החל מה־7.11.88, מידי יום ב',
בשעה 10.00
5. **הכנת סלטים**
החל מה־8.11.88, מידי יום ג',
בשעה 10.00
6. **בישול צמחוני (ללא תורת הטבעונות)**
החל מה־13.11.88, מידי יום א',
בשעה 16.30

קורסים בני שתי פגישות
במחיר -.25 שקל

1. **בישול במיקרוגל - שלב מתקדם**
החל מה־17.10.88, מידי יום ב',
בשעה 10.00
2. **בישול צרפתי נוסח פרובנס - ע"י השף שלומי סיביליה**
החל מה־18.10.88, מידי יום ג',
בשעה 10.00
3. **בישול במיקרוגל - שלב מתקדם**
החל מה־7.11.88, מידי יום ב',
בשעה 16.30

סדנאות חד פעמיות
במחיר -.20 שקל

1. **סדנא לקישוטי מזון**
יום ד', 19.10.88, בשעה 09.00
יום ד', 26.10.88, בשעה 16.30
2. **סדנא לעיצוב דגמי מרצפן**
(כולל מצרכים וחומרים)
יום א', 30.11.88, בשעה 09.00.

הרצאות חד פעמיות
במחיר -.15 שקל

1. **פשטידות צמחוניות א'**
יום א', 16.10.88, בשעה 16.30
יום ד', 26.10.88, בשעה 10.00
2. **מאכלי דגים - א'**
יום ג', 18.10.88, בשעה 16.30
יום ד', 2.11.88, בשעה 10.00
3. **ירקות ופירות ממולאים**
יום ד', 19.10.88, בשעה 10.00
יום ד', 9.11.88, בשעה 16.30
4. **מאכלים צפון אפריקאים - ע"י פסקל פרץ־רובין**
יום ד', 9.11.88, בשעה 10.00
5. **סעודת שבת**
יום ד', 26.10.88, בשעה 16.30
יום ב', 31.10.88, בשעה 10.00
6. **תה מנחה**
יום ד', 19.10.88, בשעה 16.30
יום א' 6.11.88, בשעה 10.00
יום ד', 16.11.88, בשעה 16.30
7. **עוגות גבינה ללא אפיה**
יום ד', 16.11.88, בשעה 10.00

הרצאות חד פעמיות
במחיר -.10 שקל

1. **ארוח גבינות**
יום א', 16.10.88, בשעה 20.00
יום ד', 2.11.88, בשעה 16.30
יום א', 13.11.88, שעה 10.00
2. **עוגות גלידה**
יום א', 23.10.88, בשעה 10.00

כל הקורסים וההרצאות מלווים בהדגמות ובטעימות

השתתפות בקורסים ובהרצאות מותנת בהרשמה (גם טלפונית) ובתשלום מראש במרכז ההדרכה תנובה-אסם, שד' בן גוריון 47 ת"א, טלפון 243157/8.
אפשר לרכוש את הספרים מסדרת "מאכלי חלב ועוד" ו"בעוף ועוד" במחיר -.5 שקל הספר.
כמו כן את הספר "הבישול הביתי" במחיר -.15 שקל
פרטים על תוכניות הלימודים:
ירושלים : רח' סוקולוב 15, בית מיטשל, מיקוד 92144, טל. 02-661651.
חיפה : רח' עמק הזיתים 3, הדר-הכרמל, מיקוד 33065, טל. 04-677501.
רחובות : רח' בילו 41, מיקוד 76442, טל. 08-487211

ליאורה הכהן

קרים דברים

מדוע לא מפרגנים להן?

מדוע הנשים זוכות לחוסר פירגון כה מוחלט בקרב הגברים, ועוד מהחברים שלהם מטעם המפלגה?
בכנס המעורך בהיכל התרבות הוצג סרט וידאו שהקדים את הצגת מטה התברות. מעל מסכי וידאו ענקיים הוצגו דמויותיהן של שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ח"כ אורה נמיר, ח"כ נאוה ארד ומזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי, שכל אחת מהן רואה את עצמה מתאימה לתפקיד שר בממשלה הבאה.
ניתן היה להבחין במאבק סמוי של מחיאות כפיים. הזוכה ללא עוררין היתה ח"כ אורה נמיר, שזכתה לתשואות רמות. אחריה צעדה שרת הבריאות ארבלי־אלמוזלינו ורק אחריהן, בהפרש ניכר של מחיאות כף, ח"כ נאוה ארד והמז"כלית מאשה לובלסקי.
חברי המפלגה שהיו בכנס הביעו פליאה ואמרו: "הפופולאריות ניכרת יותר בקרב

אורה נמיר

הגברים פעילי המפלגה, רק חבל שח"כ אורה נמיר לא התמנתה כיו"ר מטה הבחירות. היא גבר אמיתי".

★★★ אלוף (מיל.) יאנוש בן־גל חזר לפעילות במועצה "לשלום ובטחון". נא לא לטעות עם המועצה "לבטחון ושלום" – זו של יאנוש היא המועצה המקורית. בן־גל יצא בטריקת דלת מהמועצה בראשית חודש אוגוסט, לאחר שבאסיפה אמרו החברים שהם שוקלים ברצינות שישראל תנהל משא ומתן עם אש"ף. בן־גל הגיב אז בחריפות: "אתם משחקים לידיים של הליכוד. ואין לי מה לעשות במועצה". הוא אף קרא להם "יפי נפש של האקדמיה".
לאחר ברוגז שנמשך כחודש נערכה פגישת פיוס ויאנוש חזר לפעילות ושב להיות האלוף ה־35 החבר במועצה. בשבועות הקרובים אפשר יהיה לראות אותו מייצג את המועצה לשלום ובטחון בהופעות במועדוני "צוותא".

גד אולמן (משמאל) מסביר לנחום פסה (באמצע) ולרפי הוכמן את משמעות הדגים.

★★★ אורחים רבים התקבצו בראש השנה באולם הכניסה של ביה"ח יוספטל באילת, כדי לחנוך את ציור הענק של הצייר גד אולמן, שצייר ציור בגודל של עשרה מטרים על שנים וחצי מטרים. לחנוכת הציור הגיעו: נחום פסה יו"ר קופ"ח, רפי הוכמן, ראש עירית אילת וד"ר חיים שוהם, מנהל בית־החולים יוספטל. האורחים התרגשו מהציור המתוחכם, בו מוצגת ממלכה תת־מימית של דגים, המתכוונות להציג את ממלכת ירדן וישראל, שכן לדגים אין גבולות והם עוברים מממלכה לממלכה. מסר דגי עם פנים לשלום.
שאלת ד"ר שוהם לצייר: אתה מצייר פיקאסו?

★★★ בפתיחה החגיגית שהתקיימה בשבת במוזיאון רמת־גן, באו לברך את הצייר צבי ענבל (65) ממושב אלוני אבא ראש עירית רמת־גן אורי עמית, סגנו חנן רוזן, משנה לבנק הפועלים משה עמית, מנהל המוזיאון מאיר אהרונסון וקיבוצניקים רבים שהגיעו מרחבי הארץ. הם מחאו מחיאות כפיים קצובות לראש העיר עמית, שאמר: "אני חולק כבוד לקיבוצניקים ולמושבניקים שכבשו בסערה את המוזיאונים ברמת־גן. זה רק מוכיח את הקשר החם של הרמת־גנים להתיישבות העובדת". תערוכת ציורי אקוורל של קיבוצניקים נערכת אף היא בעיר.

★★★ עצוב לח"כ יצחק ארצי. בעוד חודשיים יפרד מהתואר ח"כ וילך לתפש לו קידומת אחרת לפני שמו. "כל פרידה היא עצובה, אך צריך לדעת כיצד להתאושש ממנה. אחרי שאסיים את הקדנציה בכנסת, ארוץ בראש רשימת המרכז לראשות עיריית ת"א ואתחיל לטפל בקשישי העיר", אומר ארצי. האם תחזור בעתיד לכנסת? "כשאני מסתכל בתעודת הזהות שלי איני חושב שאעשה זאת, כל אחד צריך לדעת מתי לפרוש".

★★★ "צביה, בעלת קפה 'כסית' בדיזנגוף, הפסידה אותנו לאחר שהיא פגעה בנו – באירוע הפתיחה המחודש של 'כסית' – מעל דפי העתונות", אומרים שמואליק קראוס וייבי. כתוצאה מכך, כל מה שהם מכנים "החבר'ה הטובים" לא מגיעים לכסית. כל יום שישי בצהרים ניתן לראות אותם מתייצבים במאב "בוננזה". והכוונה היא לדוד טרטקובר, יגאל תומרקין, אורי ליפשיץ, ועמוס קינן, בשינויים ובתוספות שבועיות. באחרונה נקלעה למקום צעירה יפהפיה בשם תמי טבת אשר קבעה: "חתן לא אמצא פה. יושבים כאן כל החבר'ה ממועדון גיל הזהב שבאו לצוד יעלות חן".

★★★ השם הכי חם בקיץ האחרון בכל מדורי הספורט בעתונות היה שמו של מזכיר הפועל ת"א: מאיר ברנשטיין. איש עסוק מאד היה ברנשטיין, אך למרות כל העיסוקים מצא זמן לעשות את השידוך הלוהט בספורט הישראלי: החתן הוא אליעזר כגן, כדורעפן מוכשר וגם צ'לן בחסד. ברנשטיין התתים אותו כשחקן בפועל־ת"א והכיר לו את הכלה המיועדת: ענת שפירא שהיא, במקרה, אחת ממזכירותיו של ברנשטיין.

★★★ שבעה חדרים הזמינה משפחת אלי הורביץ (בעלי חברת התרופות "טבע") במלון "גלי כנרת" בטבריה בחג ראש השנה. כל חדר עולה 155$ לזוג עם ארוחת בוקר. משפחת הורביץ הגיעה בהרכב מלא: הסבא, החתנים, הכלות הילדים והנכדים. ומי רקד לצלילי הכינור של הכנר מירל רזניק? הסבא הורביץ יחד עם "מקל הסבא" שלו על רחבת מרפסת המלון. המשפחה רוותה נחת מהסב הקשיש.
רזניק ערך לאורחי המלון חידון מוסיקלי נושא פרסים. הזוכים היו משפחת המבורגר, מבעלי חברת הביטוח "שילוח" ו"הראל", והפרס: סיבוב בעיר על כרכרה ושיט בסירה על הכנרת.

★★★ צוות תוכנית הטלויזיה "בשידור חוקר" נכנס ללחץ מביקור שר המשטרה חיים בר־לב בתוכניתם.
השר נכנס לאולפן על מנת לראות מקרוב את הפקת התוכנית. יחד עם השוטרים הוא עקב בדריכות אחר תוצאות התוכנית, בתקוה לתפוס את "רוצח החלפן" ו"צמד הנוכלים". ידיעות רבות זרמו דרך מכשיר הטלפון.
המשטרה הצליחה לתפוס את גרושתו של אחד "מצמד הנוכלים" החשודה בעבירות מרמה רבות. השר בר־לב חלק שבחים לצוות בשידור חוקר: "התוכנית הרבה יותר טובה מכל מותחתן של אגאתה כריסטי".

★★★ משה תאומים, מבעלי משרד "גיתם" ויועץ התדמית של שר החוץ ומ"מ רוה"מ שמעון פרס, פורש בסיום מערכת הבחירות מהפוליטיקה. תאומים, שהוא גם מנהל הקמפיין האישי של פרס ומכין את תשדירי הבחירות של פרס, מרגיש אחרי חמש שנים שמספיק לו. "אני נשאר עתה

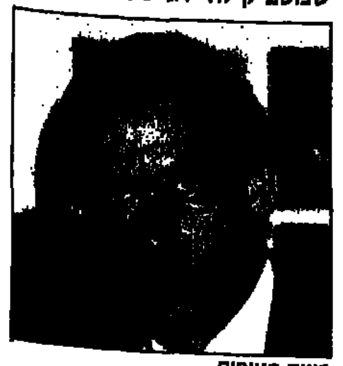

משה תאומים

במערכת רק בגלל מניעים אידאולוגיים". וללא כל קשר: משה מחוגר, מנהל משרד הפרסום "דחף", משרד המכין את הבחירות ל"ליכוד", גם הוא פורש.

יובל

ישראלה שקד
צילום: אירית זילברמן

למה כובע

הכובעים שלו קורצים, כי הוא עושה אותם בקריצה. מעניק לכל אחד מהם תשומת לב, עבודת ידיים ודמיון. מגיע להם כבוד כי הם נישאים על החלק החשוב ביותר בגוף. אבל לא יותר מדי, כי צריך גם קצת הומור, סמל של חיוך, או בשפתו – קריצה.

ישראל בלזם, כובען. עושה כובעים כמו פעם; עם עשר אצבעות, מכונת תפירה, פורמה (תבנית), מים, דבק, קש, לבד, בד וקרטון. יש לו חנות בדיזנגוף ובקצה החנות – חדרון קטן. שם מקבלים הקש, הבד והלבד – זהות. משם הם עוברים להמתנה במדפים.

הכובע החדש ממתין שם בין חבריו; מגוון סוגים, חומרים, גדלים וגוונים. את כולם עשה בעצמו, פיסל במו ידיו. "יש כובעים שעושים ב־15 דקות ואחרים בשעות".

השנה ימלאו 50 שנה לחנות. הוא כבר דור שני. אביו היה כובען שעלה ארצה עם דיפלומה והסמכה מקצועית. הוא פתח את העסק בנובמבר 38', בדיזנגוף של אז, סמוך למקום בו נמצאת החנות היום. הוא עבר שם תקופות של עליה, בניה ומלחמה. כל תקופה והאופנה שלה.

משמר את העבר

בלזם משמר את ההיסטוריה. מכל תקופה יש לו נציגים. בשעות הפנאי הוא משחזר כובעים מהמאה הקודמת שכמעט נכחדו. הוא מכין תערוכה של כובעים, חלקם ייחודיים ואחרים כמעט מימצאים ארכיאולוגים.

בלזם שיחזר, למשל, את "כובע השומרים" שחבשו בתחילת המאה. עשה אותו כמו אז, מלבד שחור. המודל נלקח מתמונות היסטוריות, אנשים עם עיניים יוקדות ושפם. המדים של אז היו מגפיים גבוהות ושחורות, נשק וסוס.

סמוך אליו מונח "כובע המנהלים" של הפרדסנים, שהיו אז המנהלים האמיתיים. זהו כובע דמוי מגבעת, עם ראש כובע מרובע ושוליים. עשו אותו מבד "דריל" בגוון אפור או חאקי. הכובעים הללו העבירו את המסר לפשוטי העם מיהם בעלי הנכסים.

הפועלים חבשו "כובע טמבל". יש אומרים שקראו לו טמבל, כיוון שהמנהלים גערו תכופות בפועלים: "היי טמבל, תביא לכאן את המריצה". גירסה אחרת היא שאת כובע הטמבל הביאו הטמפלרים והכינוי "כובע טמפלר" הפך עם הזמן ל"כובע טמבל". לפני כן, קראו לכובע הטמבל כובע "מקוואי", שמקורו בחובשיו, אנשי מקווה־ישראל. "כובעי הטמבל הראשונים", מספר בלזם, "היו בגוון חאקי בלבד. לאחר מכן חדרו גם הכחולים, בצבע בגדי הפועלים. נדמה לי שתשיפתם הציבורית הראשונה היתה בהפגנת האחד במאי ב־1924.

ה"טמבל" איבד את הכבוד

בשנות ה־60' הגיעו לארץ לראשונה הקומפניון דה־לה־שנסון, התאהבו בכובעי הטמבל ועשו להם מסע פרסום אדיר". בלזם עלה אז על הגל. הוא הביא לחייט בדים צבעוניים ומשובצים וביקש ממנו לתפור מהם כובעי טמבל. כובע הטמבל זוהה אז רק בחקי וכחול – מי חשב על כתומים, צהובים, לבנים ומשובצים?

מסתבר שההברקה היתה רווחית. הביקוש ל"טמבלים" הצבעוניים עלה וכל המדינה לבשה אותו. היתה גם וריאציה נוספת וגם היא זכתה להצלחה: כובע טמבל בשילוב משקפי שמש בשוליים.

"את כובע הטמבל", מסביר בלזם, "תופרים מארבעה חלקים. אחר כך מחברים את השוליים. הייתי עושה אותם בכל המידות, גם לילדים. מאז התגלגלו השנים והטמבל של היום איבד צורה, שוליים, מידה וכבוד".

מתאים לפנים עם קווים חדים

"כובע זה כמו מסגרת לתמונה, פיניש להופעה. את הכובע צריך להתאים למבנה הפנים לקווים, לגובה, לנתונים הגופניים ולאישיות. לא אתן לבחורה שברירית ועדינה כובע מאסיבי עם ארשת קודרת. אבל היום אין אופנה, נשים חובשות הכל".

יש שחובשות כובע כמגן מהשמש, ויש המשתמשות בו כאביזר אופנה. לנשים עם פנים ארוכות וקווים חדים, מתאים מאד לחבוש כובע. כל כובע. לבעלות פנים מרובעות, קשה להתאים כובעים. כשמצרפים לפנים מרובעות, אף גדול ומשקפיים – יש בעיה, אך אם מתאמצים, פותרים גם אותה. לפנים מעוגלות יתאים כובע עם ראש מעוגל ושוליים מעוגלות.

יש מגוון אדיר של כובעי נשים. כובעים אלגנטים, כובעי כלה, כובעים שובבים, חלקים, מעוטרים בפרחים, סרטים, פירות (חיקוי הכובע של כרמן מירנדה) – ועוד.

לא לנשים בלבד

הכובעים המבוקשים ע"י גברים, הם כובעי קש טבעי, בגוון בהיר או כהה. הדוגמה המבוקשת דומה לזו שהיתה באופנה בשנות ה־40. שוליים רחבים ושני קמטים בראש הכובע. היום אין לקמטים הללו שימוש, אבל פעם היה: כשעברה ברחוב בחורה יפה, נהגו הגברים להרים באמצעות 3 אצבעות יד ימין את הכובע לגובה של 20 ס"מ מעל לראש, מברכים אותה בחיוך ובלבם תקווה. אחר כך, נוהרות מלווה באושר או באכזבה, החזירו את הכובע לפדחת.

כובע אחר שנמכר היטב משנות ה־60, הוא כובע "האיחוד" בעל השוליים הצרים. יש כובעי איחוד מבד ויש מקש. הקש יותר פרקטי, כיוון שהוא מאוורר.

כובעי הקסקט מהבד מבוקשים בקיץ ובחורף. הם עלו ארצה בעליה הראשונה והשניה מרוסיה. יש קסקטים רחבים, יש צרים ויש המיועדים לנשים. לאחרונים, ראש כובע גדול, שניתן לאסוף בתוכו את כל השיער.

"פעם קנו אצלי כובעים תלמידי הישיבות. היום הם חובשים כובעי בורסלינו מאיטליה. לכל ישיבה יש את דגם הכובע שלה ואת צורת החבישה המיוחדת לה".

"צריך לדעת איך לחבוש כובע, זה לא סוד. בין הגברים, למשל, מקובלות שתי צורות חבישה בסיסיות: החבישה הבריטית והחבישה האיטלקית. החיילים האנגלים נהגו לחבוש את כובע המצחיה, כך שהיא כמעט נגעה באף. כך אילצו את החיילים ללכת זקוף, עם הראש כלפי מעלה. השוטרים האיטלקים הרבה יותר משוחררים, הם חובשים את הכובע על הפדחת, וכך המצחיה נוטה יותר כלפי מעלה.

"בכלל, כובע אסור להרגיש. הוא צריך לנוח על הראש בקלילות, לא לשבת עליו צמוד".

ראש גדול

"לכובעים יש מידות. היקף ראש ממוצע נע בין 55 ל־58 ס"מ. לגברים יש בדרך כלל ראשים יותר גדולים. היה לי איזה פרופסור הולנדי שאהב כובעי טמבל. הייתי תופר לו אותם בהזמנה. היקף הראש שלו היה 65 ס"מ, ראש ענק! אבל יש גם גברים עם ראש קטן, 52 ס"מ למשל. לאירופים יש בדרך כלל ראשים גדולים. המזרחיים בעלי ראשים יותר קטנים. לאחרונה חלה אצלם עליה בהיקפים

"הכובע דורש טיפול. יש לנקות אותו מדי פעם ואם ניתן, לרחוץ. את כובעי "האיחוד" מהבד, יש להבריש עם מברשת רטובה ומעט סבון. אחר כך שוטפים במים קרים ומניחים את הכובע על הברז למשך 20 דקות. כשהמים חדלים לטפטף, לוקחים מגבת, דוחסים אותה לראש הכובע ומניחים את הכובע עם המגבת. מייבשים כ־24 שעות ואחר כך מיישרים את השוליים עם האגודלים. מי שרוצה להקשות את השוליים, מזליף מעט תרסיס עמילן. מגהצים את השוליים בזהירות. קשה לגהץ שוליים. פעם היו גהצנים שגיהצו רק כובעים. היה אחד כזה, חיים, גם כאן בת"א.

"גם לאחסן כובע צריך לדעת. כובע עם שוליים אסור להשאיר תקופה ממושכת על משטח ישר, כדי שהם לא יאבדו את צורתם. רצוי להניח את הכובע, על כובע פחות שמיש ויותר קטן. כך שולי הכובע יהיו בהגבהה מסויימת ולא יגעו במשטח. לא רצוי לתלות כובע, כיוון שגם התליה עלולה לפגוע בצורתו".

על כובעים ואנשים

יש לבלזם סיפורי היסטוריה על כובעים ואנשים. חנה רובינא, למשל, נהגה לקנות אצל אביו כובעים. פעם אחת חטאה והגיעה לחנות עם כובע שלא רכשה אצלם. התנצלה הגברת והסבירה: "רכשתיו בקפריסין". השוליים התקמטו והיא ביקשה שיגהצו לה אותם. אילנה בתה ממשיכה במסורת, גם היא רוכשת וחובשת.

שלונסקי הגיע תמיד כדי לרכוש כובע לפני נסיעה לחו"ל. לפני שחבש את הכובע, נהג לקמט אותו. הוא הסביר שלא יזהו אותו עם כובע חדש.

קנו גם אברהם חלפי, יגאל אלון, ישראל גלילי, קרין דונסקי, חניתה צנטנר, אופירה נבון, אורה הרצוג ואחרים. כובעים רבים הושאלו ומושאלים להצגות, לטלוויזיה ולסרטים. אמנים רבים חבשו כובעים של בלזם, אם כי לא תמיד הם ידעו.

פרשת שמות

לכל סידרה של כובעים יש שם. לפעמים סתם שמות, ולעתים שמות שיש להם איזו שהיא משמעות. יש כובע שנקרא "קרין", על שם מי שחבשה אותו. ויש גם, "קרין גדול" ו"קרין קטן". כך גם יש כובע "חניתה" ו"חניתה בייבי". לידם אפשר לראות את "ויקטוריה", "אל קפונה", "יפית", "דרבי", "אנט", "דיאנה" ורבים אחרים. יש, אגב, גם כובע שנקרא "אשליית הלביא". כשהתפוגגה האשליה, נוצר "נפילת הלביא".

בכולם הושקעה עבודת ידיים, דמיון, רגש ורצון להתבטא.

■

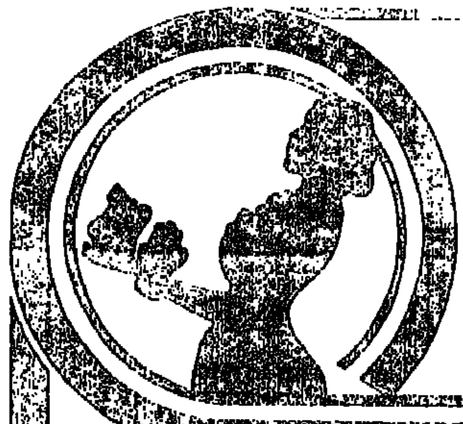

מרכז ההדרכה
לארוח ולתרבות המזון

תנובה אסם

ירושלים

החלה ההרשמה לקורסים ולהרצאות לחודשים אוקטובר נובמבר 1988

קורסים בני שלוש פגישות במחיר -.30 שקל

1. בר סלטים ורטבים
חחל מה־14.11.88, מידי יום ב׳, בשעה 16.30
2. בישול צמחוני - מתכון חדש
החל מה־16.11.88, מידי יום ד׳, בשעה 16.30

קורס בן שתי פגישות במחיר -.25 שקל

בישול במיקרוגל
החל מה־19.10.88, מידי יום ד׳, בשעה 16.30

סדנאות חד פעמיות במחיר -.20 שקל

1. סדנא לעיצוב דגמי מרצפן - חלק א׳ - (כולל מצרכים וחומרים)
יום א׳, 6.11.88, בשעה 16.30
2. סדנא לקשוטי מזון -
יום ג׳, 8.11.88, בשעה 16.30
3. סדנא לעיצוב דגמי מרצפן - חלק ב׳ - (כולל מצרכים וחומרים)
יום א׳, 13.11.88, בשעה 16.30

הרצאות חד פעמיות במחיר -.15 שקל

1. מנות ראשונות חמות
יום א׳, 16.10.88, בשעה 16.30
2. תבשילי דגים - חלק א׳
יום ב׳, 17.10.88, בשעה 16.30
3. תבשילי קישואים
יום ג׳, 18.10.88, בשעה 10.30
4. פשטידות צמחוניות - מתכון חדש
יום ג׳, 18.10.88, בשעה 16.30
יום ב׳, 31.10.88, בשעה 10.30
5. מנות ראשונות קרות
יום א׳, 23.10.88, בשעה 16.30
6. פשטידות בשריות
יום ב׳, 24.10.88, בשעה 16.30
7. תבשילי דגים - חלק ב׳
יום ג׳, 25.10.88, בשעה 16.30
8. תוספות למנות עיקריות
יום א׳, 30.10.88, בשעה 16.30
9. בוחוריים - ארוחת בוקר צהרים נוסח אמריקה - מתכון חדש
יום ב׳, 31.10.88, בשעה 16.30
יום ד׳, 16.11.88, בשעה 10.30
10. מרקים מתבילים לחורף - חלק א׳
יום ד׳, 2.11.88, בשעה 16.30
11. מנות אחרונות
יום ב׳, 7.11.88, בשעה 16.30
12. מרקים מתבילים לחורף - מתכון חדש
יום ד׳, 9.11.88, בשעה 10.30
יום ד׳, 9.11.88, בשעה 16.30
13. תבשילי חצילים
יום ג׳, 15.11.88, בשעה 16.30

הרצאות חד פעמיות

ארוח גבינות
יום ד׳, 2.11.88, בשעה 20.00
הקפאת מזון
יום ד׳, 9.11.88, בשעה 20.00

חיפה

החלה ההרשמה לקורסים ולהרצאות לחודש אוקטובר 1988

קורסים בני שתי פגישות במחיר -.20 שקל

1. בישול במיקרוגל - בסיסי
החל מה־10.10.88, מידי יום ב׳, בשעה 16.30
2. בישול במיקרוגל - בסיסי
החל מה-24.10.88, מידי יום ב׳, בשעה 10.00
3. בישול סיני
החל מה-24.10.88, מידי יום ב׳, בשעה 17.00

הרצאות חד פעמיות במחיר -.10 שקל

1. מנות ראשונות
יום א׳, 9.10.88, בשעה 10.00
2. תבשילי דגים
יום א׳, 9.10.88, בשעה 17.00
3. בישול צרפתי
יום ג׳, 11.10.88, בשעה 17.00
4. אפיה אירופאית יוקרתית
יום ד׳, 12.10.88, בשעה 10.00
יום ג׳, 18.10.88, בשעה 17.00
5. בר סלטים
יום ד׳, 12.10.88, בשעה 17.00
6. בישול צמחוני
יום א׳, 16.10.88, בשעה 17.00
7. בוחוריים - ארוחת בוקר צהרים - נוסח אמריקה
יום ג׳, 18.10.88, בשעה 10.00
8. פשטידות צמחוניות
יום ד׳, 19.10.88, בשעה 10.00
9. מאכלי דגים
יום ד׳, 19.10.88, בשעה 17.00
10. מטעמי תפוחי־אדמה - חלבי
יום א׳, 23.10.88, בשעה 17.00
11. בישול דל כולסטרול (בלווי שקו־פיות והרצאת דיאטנית)
יום ד׳, 26.10.88, בשעה 16.00.
12. מטעמי תפוחי־אדמה - בשרי
יום א׳, 30.10.88, בשעה 17.00

הרצאות חד פעמיות במחיר -.10 שקל

ארוח גבינות ויין
יום ג׳, 11.10.88, בשעה 10.00
יום ג׳, 25.10.88, בשעה 17.00

כל הקורסים וההרצאות מלווים בהדגמות ובטעימות

ההשתתפות בקורסים ובהרצאות מותנת בהרשמה (גם טלפונית) ובתשלום מראש במרכז ההדרכה:
ירושלים: רח׳ סוקולוב 15, בית מיטשל, מיקוד 92144, טל. 02-661651.
חיפה : רח׳ עמק הזיתים 3, הדר-הכרמל, מיקוד 33065, טל. 04-677501.
אפשר לרכוש את הספרים מסדרת "מאכלי חלב ועוד" ו"ביצ ועוד" במחיר -.5 שקל הספר. כמו כן את הספר "הבישול הביתי" במחיר -.15 שקל
פרטים על תוכניות הלימוד במרכז ההדרכה בתל-אביב: שד׳ בן גוריון 47, פינת דיזנגוף 166, טל. 243157/8
ובמרכז ההדרכה ברחובות: רח׳ בילו 41, מיקוד 76442, טל. 08-487211

אופנה

יהודית חנוך

ניגודים שהולכים יחד. מקטורן קלאסי עם מכנסים רחבים רכים ("אביבה פיבקו").

משחק סתוי

עכשיו מתחיל אחד הקטעים היפים בלוח השנה. אפשר ללבוש מקטורן בלי להזיע או לחפש את המזגן הכי קרוב, לדעת שהתסרוקת תחזיק מעמד יותר מכמה שעות ולא תסתלסל בלחות, להתאפר בלי להסתכן במריחות ונזילות. בקטע של הבגדים, שם המשחק זה ניגודים. משלבים רחב וצר, דק ועבה, ארוך וקצר. מקטורן מכותנה או פשתן נוקשים ואטומים, עם מכנסיים/חצאית מאריג דקיק ואוורירי, מקטורן קצר וחצאית ארוכה, מקטורן ארוך וחצאית קצרה.

משחק הניגודים של סתיו זה מאפשר לצרף חלקי־לבוש שונים, לא לפי כללים נוקשים של מה שהולך או לא הולך ביחד, אלא לאלתר צירופים חופשיים, לשלב גם ישן וחדש. בגדים שכבר תלויים בארון עם רכישה אחרונה. אם קונים רק בגד אחד לסתיו, לכו על מכנסיים רחבים, בתנאי כמובן שאלה מתאימים לכם. אפשר לרענן בהם הרבה בגדים.

מכנסי "A", רחבים, מאריג משיי ורך, מודפס בדפוס גדול או קטן, או מכותנה בצבע מנוגד, ביחד עם מקטורן אריג, גם הוא בן שנתיים, עושים ביחד מערכת חדשה ועכשווית. גם מקטורן קצר שנגמר במתניים יכול להיות קנייה טובה לסתיו, כי הוא הולך טוב עם חצאיות קרסולית.

משחק הניגודים הוא לא רק בין רחב וצר, דק ועבה אטום ואוורירי. גם בין פסים ואריג חלק, משבצות והדפסים, צבעים מאותה משפחה וצבעים מנוגדים. ■

היפה מהבית הסמוך

רוחות חדשות מנשבות בעסקי היופי. פעם היו מייבאים תצלומים של יפות, כדי למכור תכשירי יופי ואיפורים חדשים. בשנה האחרונה, התחילו לככב במקומן יפות מקומיות. המפרסמים סבורים שהדבר מגדיל את אמינות המוצר, נותן הרגשה כאילו צילמו את הנערה מהבית השכן – ואם היא יכולה להיראות כל כך יפה, אז למה לא גם אנחנו.

הנערה שבתצלום, היא שרון בריד (18), חיילת שתציג את האיפור החדש של קטי, יצרן תכשירי יופי ואיפור מחיפה, שתוך 3 שנים, הצליח לכבוש לעצמו מקום טוב באמצע. התכשירים מכילים חומרים טבעיים, בעיקר שמן חוחובה. השפתונים שלהם שונים מהרגיל, כי הם בצורת עפרון. הם נמרחים היטב ושומרים על לחות השפתיים. יש גם צללית עיניים בצורת עפרון, אבל זה פחות נוח.

שרון אופרה על ידי ירין שחף באיפור בגווני מדבר, חול וחום. עליה זה נראה טוב, מתאים למראה העכשווי באופנה.

אגדת היקר־הוא־טוב

מה מביא אותנו לדוכני הקוסמטיקה? לא רק הצורך במוצר מסויים, גם סקרנות לראות מה חדש, לנסות תכשירים ששמענו עליהם או ראינו על פנים של יפהפיה בתצלום צבעוני בעתון. "כשהתפרסמה באחרונה מודעה לבושם חדש, שנושא את שמו של שחקן הקולנוע הצרפתי אלן דילון", אומרת דורית גרן, מנהלת מחלקת הקוסמטיקה ב"משביר לצרכן" דיזנגוף, "אנשים הגיעו לכלבו עם המודעה ביד ובקשו את הבושם המסויים הזה, למרות שאף פעם לא ראו או הריחו אותו".

ליד הדוכן, מה שקובע הוא יועצת היופי שבמקום. מדהים לראות כמה אנשים מושפעים ממה שאומרים להם. יועצת טובה אינה צריכה להיות יפהפיה זוהרת. להיפך, אם היא יפה מאוד זה אפילו מרתיע. היא צריכה להיות לא צעירה, שיהיה לה עור טוב ומטופח וגישה סמכותית אבל לא לוחצת. "גם המחיר קובע", אומרת דורית, "בקוסמטיקה אנשים מאמינים שאם זה יקר אז זה טוב. לא מבינים שהם משלמים הרבה כסף בשביל מה שסביב לקופסא או לבקבוק". ■

מזל צבעוני

הברזילאיות אומרות שהוא מביא מזל, הצמיד הזה ששזור מחוטי ד.מ.צ.

הן עונדות אותו על פרקי הידיים והרגליים, על הראש, על הצוואר. לא רק אחד, הרבה ביחד.

לפני שנים, גם הילדות היו שוזרות אותו לבד, כתרגיל במלאכת־יד, היום כבר לא כל כך, אולי כי גם לילדות כבר אין זמן וסבלנות לשבת ולשזור צמיד. עכשיו מייבאים ומוכרים בחנויות הצעצועים בקופסאות פלסטיק זעירות, בחמישה ש"ח. ■

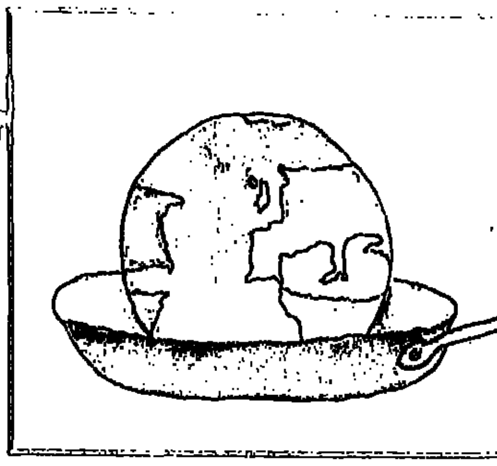

רותי קינן

מלוא הכף תמרים

יש בו טעם ואין בו ריח – התמר. פרי הלולב של ארבעת המינים. אחד משבעת המינים שנתברכה בהם הארץ. מופיע בשווקים טרי, בעונה זו של השנה. בצורתו המיובשת או המעובדת מצוי ורצוי בכל עת.

טוב לאכול תמרים טריים – כמו כל פרי אחר, כחטיף טעים ולא משמין, אבל אפשר לכלול אותם גם במיגוון מתכונים. שימוש פחות מקובל – אבל באמת, שווה לנסות, ומתי אם לא עכשיו, בזכות השפע וגם בזכות מצוות החג.

אם זה בבחינת עידוד נוסף אז כדאי לדעת, שהתמרים הם אחד הגידולים הקדומים ביותר הידועים (אולי הבא בתור אחרי התפוח של חווה). הם מכילים חלבון, שומן, מינרלים כמו סידן וזרחן וגם מעט ויטמינים A ו־B. בנוסף לכך הם מספקים לא מעט קלוריות – כ־140 ל־100 גרם תמרים לחים ו־270 ל־100 גרם יבשים.

הצורות המעובדות של התמרים נוחות במיוחד לבישול ולאפייה. אפשר למצוא היום גושי תמרים מגולענים, עיסת תמרים, ממרחי תמרים ופתיתי תמרים (תמרים יבשים בחתיכות קטנות נפרדות, נמכרים בקופסאות פלסטיק שקופות). אפשר, כמובן, גם לרכוש תמרים שלמים ולגלען אותם. יש גם זנים שונים הנבדלים אלה מאלה בגודלם, בטעמיהם וגם במידת היובש שלהם. את כולם מספקים לשוק הדקלאים – מגדלי הדקלים מצפון הכנרת ועד צפון ים־סוף.

המתכונים המובאים כאן עושים שימוש בתמרים המעובדים – אבל תמיד אפשר להחליף את המחית או הפתיתים בתמרים מגולענים קצוצים דק או גס.

ניסינו להביא מעט מהלא שיגרתי – לצד מתכונים כמו עוגיות ממולאות שבוודאי מקובלות בבתים רבים. העיקר, שיהיה טעם ואפשר גם ריח.

תמרים באורז. מצוין עם בשר על האש.

אורז ותמרים

תבשיל אורז שחום וריחני עם נופך של מתיקות, נפלא כליווי לבשר על האש או לעוף.

החומרים (ל־4 מנות):
בצל גדול, פרוס דק
2 כפות שמן
כוס אורז בעל גרגרים ארוכים
2 כוסות מים רותחים
¼ כפית קינמון
¼ כפית פלפל אנגלי
¼ כפית זנגביל טחון
קורט ציפורן טחון
כפית מחוקה מלח
קורט פלפל לבן
3 כפות פתיתי תמרים
30 גרם שקדים מולבנים פרוסים

ההכנה:
מטגנים את פרוסות הבצל בשמן, על להבה נמוכה, בסיר בינוני בעל מכסה אטום.

בוחנים מדי פעם ומטגנים עד שהבצל עוטה גוון זהוב־שחום, כ־15 דקות. כשהבצל משחים, מוסיפים את האורז ומערבבים היטב. מטגנים כדקה. מגבירים את הלהבה, מוסיפים את המים הרותחים ואת כל התבלינים. מבשלים על להבה גבוהה עד שכמעט לא נראים עוד מים. מוסיפים את התמרים ובוחשים, כשנראים על פני האורז חורים והמים התאדו כמעט לחלוטין, מכסים היטב את הסיר ומעבירים ללהבה נמוכה ביותר. ממשיכים לבשל עוד 15 דקות. מכבים את הלהבה ואין מסירים את מכסה הסיר ל־5 דקות נוספות. קולים את השקדים מתחת לאסכלה או במחבת יבשה עד שהם מזהיבים קלות. מעבירים את האורז לצלחת הגשה מחוממת וזורים על פניו את השקדים הקלויים.

חזה עוף במשרה תמרים

רצועות של חזה עוף נימוחות, בטעם חמצמץ־מתקתק, המקבל דגש חזק מתוספת הגד הטרי (כוסברה). מעדן.

החומרים (ל־4 מנות):
½ ק"ג חזה עוף
כף מחית תמרים
2 כפות חומץ
2 כפות מים רותחים
3 כפות רוטב סויה
2 כפיות שורש זנגביל טרי מגורר
2 כפות שמן
2 כפות יין שרי או יין לבן יבש
½ כוס מרק עוף צח
כף עמילן תירס (קורנפלור)
2 כפות גד (כוסברה) טרי, קצוץ דק

ההכנה:
מסירים מחזה העוף את חלקי הסחוס והשומן. חותכים את החזה לרצועות דקות, בעובי ס"מ ובאורך 4־5 ס"מ. (אפשר לרכוש חזה עוף חתוך בחיתוך סיני, מוכן).

מניחים את מחית התמרים בספל גדול או בקערה קטנה. יוצקים עליהם את החומץ והמים ובוחשים היטב עד שמתקבלת עיסה חלקה. מוסיפים 2 כפות מרוטב הסויה ואת הזנגביל המגורר ומערבבים. יוצקים את המישרה על רצועות העוף ובוחשים כך שהרצועות יתכסו במשרה מכל צידיהן. מניחים ל־½ שעה לפחות. מחממים את השמן במחבת ומוסיפים את רצועות העוף השרויות, תוך ערבוב עד שכל רצועות העוף מאבדות את גונן הוורדרד, כ־4 דקות. מערבבים את היין עם כף רוטב הסויה הנותרת ועם המרק ובוללים בתערובת את עמילן התירס. יוצקים את התערובת על העוף שבמחבת ובוחשים עד שהיא מתעבה. מוסיפים את הגד, מערבבים ומסירים מהלהבה. מגישים מייד.

מאפין נגה
תמרים ובננות

עוגיות קטנות ואישיות, או אם תרצו לחמניות מתוקות, המתאימות לארוחת הבוקר וגם לשעה של תה או קפה.

החומרים (ל־20 מאפין):
2 כוסות קמח
כף אבקת אפייה
כפית מלח
⅓ כוס סוכר
ביצה
כוס חלב
50 גרם חמאה או מרגרינה, מומסת
½ כוס פתיתי תמרים
בננה, קצוצה לקוביות קטנות

ההכנה:
מערבבים את הקמח עם אבקת האפייה, המלח והסוכר. מוסיפים את הביצה לחלב ובוחשים לתערובת אחידה. מוסיפים את החמאה או המרגרינה המומסת ומערבבים. יוצקים את התערובת לתוך תערובת הקמח ובוחשים קלות רק עד שכל הקמח נבלע בנוזלים. התערובת לא צריכה להיות חלקה. מוסיפים את התמרים והבננה ובוחשים קלות.

משמנים תבנית שקעים או מניחים בכל שקע עטרת נייר המיועדת לאפייה (עשויה נייר פרגמנט). במקום תבנית שקעים אפשר להשתמש בתבניות אלומיניום קטנות, חד פעמיות, שבתוכן עטרות נייר.

ממלאים את השקעים או עטרות הנייר בתערובת המאפין כדי ¾ מגובהן. אופים בתנור שחומם מראש לחום בינוני (180 מעלות) כ־25 דקות או עד שפני המאפין מזהיבים וקיסם הננעץ במרכז יוצא נקי.

עוגת תמרים בגבינה

שילוב של טעמים מרעננים: מיץ וקליפה מגוררת של ליים ומחית תמרים עם גבינה לבנה ושמנת חמוצה.

החומרים:
לבסיס:
1 כוסות פירורי ביסקוויטים
50 גרם חמאה
¼ כוס סוכר חום דחוס היטב
קורט קינמון

מאפין [illegible] וריבועי קוקוס־תמרים. ילדים יאהבו את זה.

למלית:
כוס תמרים לחים או יבשים, קצוצים
2 כפות מיץ ליים טרי
3 ביצים
½ כוס סוכר
500 גרם גבינה לבנה 9%
כפית קליפת ליים מגוררת

לציפוי:
גביע שמנת חמוצה
2 כפות סוכר
כף מיץ ליים

ההכנה:
אם אין פירורי ביסקוויטים מוכנים, מגררים או מרסקים במעבד מזון או בעזרת מערוך כ־100 גרם ביסקוויטים מסוג מרי או פטי בר. מודדים את הכמות הדרושה בכוסות. מניחים אותם בקערה. מתיכים את החמאה ומוסיפים לקערה עם כל יתר החומרים. מערבבים היטב ומהדקים את התערובת בעודה חמה לתחתית ולדופנות תבנית פאי בקוטר 24 ס"מ, רצוי מפיירקס, בעזרת גב של כף.

להכנת המלית, מטפטפים על התמרים את מיץ הלימון ומניחים להם לשרות בו מעט. בינתיים, מקציפים את הביצים בקערה. מוסיפים את הסוכר בהדרגה וממשיכים להקציף עד שהתערובת מבהירה. מוסיפים את הגבינה בבחישה ולבסוף – את הקליפה המגוררת.

זורים את התמרים השרויים על פני בסיס הביסקוויטים. יוצקים מעליהם את תערובת הגבינה. אופים בתנור שחומם מראש לחום בינוני (180 מעלות) במשך 25 דקות.

מוציאים את העוגה מהתנור ומכוונים את התנור לחום גבוה מאוד (220 מעלות).

מערבבים את חומרי הציפוי ויוצקים מעל העוגה בשכבה אחידה. מחזירים לתנור ל־5 דקות נוספות, או עד שהציפוי מתייצב מעט. מצננים את העוגה במקרר לפני ההגשה.

ליים, תמרים וגבינה. צרוף מלהיב.

ריבועי קוקוס ותמרים

ריבועי עוגיות פריכים עם ציפוי מעניין וטעים. נשמרים היטב בקופסה סגורה.

עוף במישרה תמרים בסגנון המזרח הרחוק.

החומרים (לכ־48 עוגיות):
לבצק:
3 כוסות קמח
קורט מלח
200 גרם חמאה
לציפוי:
100 גרם קוקוס טחון
2 כוסות פתיתי תמרים
100 גרם שקדים מולבנים פרוסים או משובבים
3 כוסות סוכר חום, דחוס היטב
כף אבקת אפייה
4 ביצים טרופות

ההכנה:
מעבדים את הקמח, המלח והחמאה לבצק (אם החומרים לא מתאחדים בקלות אפשר להוסיף 1־2 כפות מים). מהדקים את הבצק לתחתית תבנית גדולה (של התנור) ואופים בחום בינוני (180 מעלות) כ־10 דקות או עד שהבצק משחים מעט.

מערבבים את הקוקוס עם פתיתי התמרים, השקדים, הסוכר ואבקת האפייה. מוסיפים בבחישה מהירה את הביצים הטרופות ומורחים את התערובת על פני הבצק האפוי. מחזירים לתנור וממשיכים לאפות עוד כ־20 דקות, עד שהמאפה משחים. כשהעוגה מתקררת מעט, חותכים ל־48 ריבועים.

סהרונים ממולאים בתמרים

עוגיות קלות להכנה, מבצק שאפשר להחזיק תמיד במקפיא.

החומרים:
חבילה קטנה (350 גרם) קמח תופח
200 גרם מרגרינה
גביע שמנת
¼ כוס סוכר
מספר טיפות תמצית ורדים (לא הכרחי)
200 גרם מחית תמרים
ביצה טרופה
אבקת סוכר (לא הכרחי)

כמו לחמניות טריות

התמרים הם גם החידוש המתוק של לחמניות מיוחדות הנאפות מעתה ברשת "קרואסונט". הן עשויות מקמח מלא וללא תוספת סוכר. רעיון של איגוד הדיקלאים שנקלט היטב בתנור של הרשת.

ההכנה:
מעבדים את הקמח, המרגרינה, השמנת, הסוכר ותמצית הוורדים לבצק אחיד. מצננים מספר שעות במקרר.

מחלקים את הבצק ל־4 חלקים. מרדדים כל חלק לעלה בעובי 2 מ"מ וקורצים ממנו עיגולים בעזרת חותכן עוגיות משונן או כוס. מניחים בצד אחד של כל עיגול כפית מחית תמרים וסוגרים את העיגול לחצי סהר. מורחים את הסהרונים בביצה טרופה ואופים בחום בינוני (180 מעלות) עד שהעוגיות מזהיבות.

מצננים ובוזקים אבקת סוכר, אם רוצים.

מדף ספרים

פינוקים לפיקניקים

יוצאים לחיק הטבע? מצטיידים בכל טוב מהבית? – אם עד היום התלבטתם מה לקחת ומה להכין, בא ספרה החדש של קלודיה רודן "פיקניק" בהוצאת ר. סירקיס ופותר את הבעיות.

מתכונים למאכלים שאפשר לקחת בצידנית ובתרמוס, שאפשר להכין בחיק הטבע ממש ואפילו כאלה המיועדים לטיולים מובהקים, המצויידים במטבחי שדה. פרק שלם מוקדש למאכלים על האש וכל הספר מתובל בתיאורים של מנהגים וזכרונות של כל מקום בעולם בו נוהגים לאכול בחוץ.

מתאים במיוחד למי שבשבילו סוף החמסינים מבשרים את תחילת עונת החניונים והיערות, למי שהתיאבון מתגבר באוויר הפתוח ולמי שרוצים להכין ארוחות גם כשיוצאים סתם ל... מרפסת או לחצר הבית.

הטרין (פשטידת ירקות) הוא רק דוגמה למה שקלודיה רודן לוקחת איתה לפיקניק.

טרין ירקות

טרין ירקות קל זה ניתן לבשל יום מראש ולהגישו קר.

החומרים:
1 ק"ג תרד טרי או קפוא, קצוץ
2 כפות חמאה או מרגרינה
2 ביצים
1 כף שמנת לקצפת
½ כוס קוביות גזר, מבושלות 10 דקות במים
½ כוס פתיתים בצורת קרניים, מבושלים "אל דנטה" ומנוקזים היטב לרוטב בשאמל
3 כוסות חלב עם 2 גבעולי פטרוסלינון
2־3 כדורי פלפל שחור
1 עלה דפנה
פרוסת בצל קטנה
אגוז מוסקט
2 כפות חמאה
3 כפות קמח
מלח ופלפל שחור

ההכנה:
שוטפים ומנקים את התרד ושמים בסיר עם ¼ כוס מים, מבשלים עד שהתרד מתרכך ומנקזים היטב. קוצצים במעבד מזון או מעבירים דרך מטחנה. שמים את החמאה או המרגרינה באותו הסיר ומחזירים אליו את התרד הקצוץ כדי שנוזליו יתאחדו.

מכינים את רוטב הבשאמל: מבשלים על אש נמוכה את החלב עם גבעולי הפטרוסלינון, הפלפלים, עלה הדפנה והבצל. ממיסים את החמאה בסיר נפרד ומורידים מהאש. בוחשים פנימה את הקמח ליצירת בלילה. יוצקים את החלב המסונן, הפושר, בבת אחת אל הבלילה. בוחשים מעל האש עד שהרוטב מתעבה ומבהיק. מבשלים רגעים מספר כדי שהקמח יתבשל. מוסיפים מלח, פלפל ואגוז מוסקט לפי הטעם.

טורפים את הביצים ומערבבים לתוך הרוטב. טועמים את התיבול, ומוסיפים עוד מלח, פלפל ואגוז מוסקט לפי הצורך. מערבבים פנימה את התרד, הגזר והאיטריות המבושלות ויוצקים לתבנית משומנת בחמאה. מעמידים באמבט מים רותחים. אופים בצורה זו בתנור בחום בינוני־נמוך (160 צ., 320 פ.) 50־60 דקות, או עד שהמאפה יציב למגע יד.

להגשה, מניחים להצטנן, מכסים ושומרים במקרר. פורסים מתוך התבנית. אם מעדיפים, מעבירים סכין מסביב לדפנות, מוציאים מן התבנית ופורסים.

הצעה: אם מתכוונים להוציא מן התבנית, משמנים אותה בחמאה ומניחים על תחתיתה נייר אפייה. משמנים גם אותו. הנייר יקל מאוד על הוצאת המאפה.

מגע של זהב

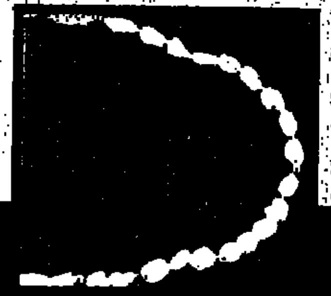

שי חינם
עם כל קניה של תכשיט
משובץ ביהלומים ינתן
שי מחרוזת פנינים
אופנתית המשולבת
בכדורי זהב.

ב״5 תשלומים

שנה חדשה עם תכשיטים חדשים
לקראת החג התחדשי עם תכשיטי האיכות
מבית ויגי. הקולקציה המרהיבה של תכשיטי
ויגי מעוצבת בקו אופנתי. התכשיטים עשויים
זהב 14 ו־18 קארט, ומשובצים ביהלומים
נקיים ואבנים טובות.

המחירים לתכשיטי 14 קרט בלבד.
• המחיר אינו כולל שרשרת.

המשיכי
ויגי

להשיג בדוכני ״אומטיים״ ברשת
השק״ם, המשביר לצרכן וכל־בו שלום.
ובחנות המפעל: ״ויגי״ בע״מ,
רח׳ בצלאל 48 בורסת היהלומים רמת־גן.

דחף

סקר

אבי דר

הגברת הראשונה

מה מותר ומה אסור לאשת הנשיא בארצות־הברית? סקר על העדפותיה וציפיותיה של האמריקנית

ננסי רייגן

ברברה בוש

קיטי דוקאקיס

שולמית שמיר

סוניה פרס

מהו תפקידה של אשת הנשיא בארצות־הברית? מהו מותר ומה אסור לה לעשות, לאחר שבעלה נבחר לכהונת נשיא? מי מבין נשות הנשיאים האמריקנים הנערצת ביותר? כל זאת ועוד, בסקר שערך לאחרונה מגזין הנשים האמריקני לֵיידיס הום ג׳ורנאל:

★ איך לדעתך תמלא הגברת הראשונה את זמנה, באילו תחומים תפעל הגברת הראשונה במרבית זמנה הפנוי?

57 אחוז מעדיפות שהיא תקדיש עצמה למשימות מיוחדות בפעילות ציבורית ועמידה בראש ועדות ועמותות לקידום נושאים ציבוריים חשובים כמו למשל: המלחמה במחלת האיידס או נגע הסמים.

17 אחוז מציעות שהיא תשמור על פרופיל נמוך ותסתפק בעידוד ותמיכה בנשיא – רוב המשיבות כך הן מעל גיל 60.

14 אחוז מסתפקות בכך שהגברת הראשונה תסתפק בכך שתשתתף בטקסים ותערוך את קבלות פנים רשמיות.

רק 5 אחוז סבורות שעליה להתערב באופן פעיל במדיניות הממשלתית.

ויתור על הקריירה

★ האם חייבת אשת הנשיא לוותר על הקריירה האישית שלה עם בחירת בעלה לתפקידו?

כן, ענו 49% וטענו כי אי אפשר ל״חלטר״ את תפקידה כאשת נשיא, על כן, עליה להתפטר מכל עבודה אחרת קודמת. לא, ענו 41%, ותמכו בהמשך עבודת הגברת הראשונה בעבודתה הקודמת; רוב המשיבות כך הן נשים צעירות, מתחת לגיל שלושים. 10% נמנעו.

החיים הפרטיים

★ האם יש לציבור זכות לדעת על חייה הפרטיים של הגברת הראשונה?

הרוב המכריע, 60% מהמשיבות, בעד זכותה לפרטיות ולאי פרסום פרטים על הנעשה בדלת אמות ביתה. אולם, יש גם נסיבות המצדיקות פרסום פרטים אינטימיים: 19% חושבות שאם יש בכך בכדי להשפיע על הנשיא, אישית או ציבורית, הפרסום מוצדק. 8% חושבות שיש לדווח לציבור אודות כל שינוי במצב בריאותה של הגברת הראשונה. רק 6% מהנשאלות דורשות לדעת, בכל מקרה, הכל מכל ככל, אודות הגברת הראשונה.

ואצלנו

ואצלנו, המקבילה הישראלית לגברת הראשונה האמריקנית, מבחינה מעשית, בכל הכבוד, הינה אשת ראש הממשלה ולא אשת הנשיא. מה חושבות נשות ישראל על תפקידה של הגברת הראשונה שלנו?

בסקר טלפוני שנערך על ידי ״טלסקר – מכון מחקר וייעוץ לשיווק״, מיוחד ל״סגנון״, במדגם ארצי ומייצג של נתי אב יהודים, (לא כולל קיבוצים ומושבים), שאלנו:

★ האם היית רוצה לראות את אשת ראש ממשלת ישראל כשותפה פעילה במילוי חובותיו הציבוריות של בעלה, או שעליה למעט בהשתתפות לצד בעלה, לשמור על פרטיותה וכמעט שלא להשתתף בטכסים וקבלות פנים ממלכתיות?

36 אחוז בעד רעיה פעילה לראש הממשלה; 41 אחוז תמכו ברעיה צנועה השומרת על חייה הפרטיים. לשאר לא היתה דעה. בניתוח התוצאות מסיק נועם רז טלסקר כי אין רוב מוחלט בקרב ציבור הנשים לגבי תפקיד אשת רוה״מ; למרות שלרובן יש דעה מגובשת בנושא. נתון נוסף: בקרב נשים שמוצאן מארצות אסיה אפריקה יש נטיה קלה לתמוך יותר ברעיה פעילה. לנשים ותיות דעה דומה בנושא, כלשאר הנשים שבמדגם. ואילו בין המתנגדות למעורבות אשת רוה״מ נמצא אחוז גבוה של נשים צעירות מתחת גיל שלושים.

★ האם את בעד שיריון מקומות ריאלים ברשימות המפלגות לכנסת ולממשלה?

הרוב המוחלט, 86 אחוזים – בעד שיריון ואילו 14 אחוזים התנגדו. בין המתנגדות לשיריון בולט אחוז הנשים בעלות השכלה גבוהה.

בעוד שלשאלה הראשונה התקבלה תמונת מצב מאוזנת, כמו בממשלת האחדות, הרי שבשאלת השיריון – נשות ישראל היו רוצות, ללא ספק, לראות יותר נשים בכנסת. הכל שהדברים הוכרו קצת במאוחר, לאחר החליפות שנתפרו כבר לנבחרי העשיריות והשביעיות. ■

חולקת על בעלה

★ האם יהיה זה נאה שהגברת הראשונה תחלוק בפומבי על דעת בעלה בנושאים ציבוריים השנויים במחלוקת?

69% מהנשים, והרבה יותר מכך בקרב הנשים שמעל גיל 60 ובעלות הכנסה נמוכה יחסית, הן בעד שאשת הנשיא תשמור את דעתה לעצמה. רק 25% מהמשיבות חושבות שלאשת הנשיא זכות להביע את דעתה בפומבי.

זוכרות את רוזוולט

★ מי הגברת הראשונה הנערצת ביותר בקרב הנשים האמריקאיות?

הגברת הראשונה באמת הינה אליינור רוזוולט, עם 28%, אשת הנשיא הדמוקרטי, פ.ד. רוזוולט מתקופת שנות ה־30 ובימים הקשים של מלחמת העולם השניה. במקום השני – ננסי רייגן עם 26%, איתה הודהו בעיקר נשים רפובליקניות וצעירות יחסית. בהמשך, בסדר יורד: ז׳אקלין קנדי־אונסיס, בטי פורד, רוזלין קרטר, פאט ניקסון, ליידי בירד ג׳ונסון, מאמי איזנהאואר ובס טרומן.

כל מיני

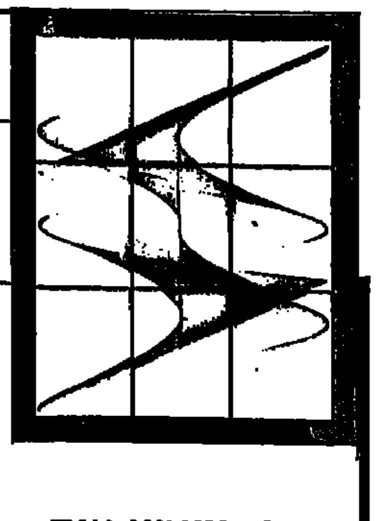

רעיון

א.ג.מ. שאינו אגם

פגישה מקרית בניו־יורק בין יוסי מלכה (34) לבין בני שוקלנדר (25) יצרה כימיה שהולידה את א.ג.מ – אוממת גרפית מודרנית. יוסי הוא האמן־הצייר ובני המסגרן בעל הגלריה ומקדם המכירות. ושלא תהיה כאן טעות – המסגרת היא חלק חשוב ובלתי נפרד מן הציור. ביחד הם מתכננים את הצבעים ושיטת המיסגור (זכוכית, פרספקס שקוף וכו').

התמונות מצויירות בטכניקות חדישות המבוססות על מתמטיקה, גרפיקה, מדעי המחשב ואמנות מודרנית, בהם עוסק מלכה בכל ימות השנה.

הבחור למד מתמטיקה וסטטיסטיקה באוניברסיטת בר־אילן ובבית ספר להנדסאים, ומדעי המחשב בארה"ב.

יוסי, שהציג כבר מספר תערוכות בארץ ובחו"ל, מקדיש מזמנו לאמנות המופשט, ופיתח, בין השאר, תוכנה וטכניקה מיוחדות לשילוב צבעים וליצירת אפקטים שונים. כדבריו, "הציורים המופשטים ורב המימדיים מעניקים תנועה, מרחב ואחיזת עיניים", כל התמונות הן אוריגינליות וצויירו בדיו מיוחדת על דפי בריסטול. הציור מחולק לחלקים וממוסגר בטכניקה מיוחדת. בני אומר – "אפשר להתאים את התמונה לכל מקום בגלל שילובי הצבעים והיא מתאימה במיוחד למקומות בעלי עיצוב חדשני".

את התמונות המוצגות בגלריה א.ג.מ הממוקמת ברמת השרון (רח' ששת הימים 80), ניתן להזמין בכל גודל רצוי והמחיר בהתאם, מ־45 שקלים ומעלה. ■

בתיה אבישי

חיים

בזכות המבחנה

קרול פוזי מהעיר אלגין שבסקוטלנד, היתה בת 17 בלבד כשנישאה לרוברט וילדה את בתה הראשונה. שנה לאחר מכן ילדה בן, ו־5 שנים אחרי כן, כשהיתה בת 22, החליטו היא ובעלה שדי – שני ילדים זה כל מה שהם רוצים. המשפחה מספיק גדולה לטעמם. קרול עברה עיקור.

אלא שהגורל לא תמיד מארגן לנו את העניינים כפי שתיכננו. לפני 4 שנים נהרג רוברט פוזי בתאונה שארעה על הדוברה לקידוח נפט בים הצפוני, עליה עבד. כשנה לאחר מכן פגשה קרול את בעלה הנוכחי, איאן טיילור. לאחר שנישאו, התברר לה ולו – שהיא בהחלט רוצה ילדים. נוספים בשבילה – ראשונים בשבילו. בני הזוג התייעצו עם רופאים שהיפנו אותם להפריית מבחנה בבית־החולים הלונדוני הומאנה.

בנובמבר '87 החלה קרול בהליכי ההפרייה, ובאוגוסט '88 כבר חבקו היא ובעלה את התוצאות – זוג תאומי מבחנה בריא. הצילומים המאושרים – לפניכם. הוכחה לכך שיש תקווה.

שרות גאמא

כסא שכזה

זה כסא שיש מאחוריו קווים רעיוניים.

הכסא מורכב משלושה חלקים כאשר –

★ משענת הגב המרובעת מסמלת את העבר חד־הזווית.

★ משענת היד עם הקו המעוגל מסמלת את העתיד רך הקו.

★ המשוב הריבועי הוא ההווה הנשען על העבר ומוחזק על־ידי העתיד.

הכסא הוא פרוייקט מיוחד שנעשה לכבוד שמונים שנים להקמת בצלאל על ידי אריאל איתוביה מקיבוץ נצר־סרני. יש לציין כי בהתחשב עם המטען האידולוגי הכבד אשר הועמס עליו – הכסא ניראה קל למדי. ■

עיצוב

כושר

השמים הם לא הגבול

לחלומות, מתברר, אין גבול, גם אם הם נוגעים בשמיים.

הורטנזיה דופלן, בת 81 מאיזור וקלוז שבצרפת הגשימה בימים אלה חלום נעורים. לצנוח. ממטוס. עם מצנח. כן, מה ישנו רק לצעירים מותר?

חיידק הצניחה דבק בה מאז הצטרף בנה הבכור ללגיון הזרים, שם היה לצנחן בעל נסיון ומוניטין. אמו היתה נוהגת ללוותו לכל צניחת ראווה בה השתתף, ולהתבונן מלמטה בקנאה. במשך הזמן גבר עליה היצר, והיא ביקשה לנסות. אמרו לה "לא". היא אמרה "כן". התעקשה והמשיכה להתעקש, עד שמצאה כמה מדריכי־צניחה שהקשיבו והבינו. אמרו לה ללכת לרופא, לעבור בדיקה ולהביא תעודה שמותר לה לצנוח. הלכה. נבדקה. חזרה עם תעודת כושר. התוצאה לפניכם. עכשיו היא מתכננת את הצניחה הבאה. ■

שרות "גאמא"

לעשירים בלבד

יש בובות ויש בובות. בובות ברבי ובובות כרוב, מפלאסטיק ומצמר־גפן, כאלה שבוכות וכאלה שפוקחות עיניים. ויש בובות שהן השקעה.

אלה, הבובות העתיקות והמיוחסות, המקוטלגות בקטלוגים ומוצגות בתערוכות, מתחלקות גם הן לכמה "משפחות". הכי יקרות בעולם, מתברר, נמצאות בידי הגברת מרית הון מאוסטריה. לא מכבר הציגו היא ובתה את האוסף היקר שלהן ב"פסטיוואל הבובות הבינלאומי השני" שהתקיים בוינה, ושם אפשר היה לראות בובה קטנה מגרמניה, "ילידת" 1890, שמחירה הצנוע כ־25 אלף ש"ח, בובה פריסאית מ־1880 העולה כיום כ־45 אלף ש"ח, ובובה גרמנית גדולה יותר, גם היא משנת 1880, שמחירה כ־55.000 ש"ח (בלבד...)

לא משחק ילדים. ■

שרות "גאמא"

משכית

לרגל חג־הסוכות

25% הנחה

בתכשיטי כסף ותשמישי קדושה

15% הנחה

בתכשיטי זהב

החלה מכירת אופנת

סתיו/חורף 1988/89

27.9—7.10.88

תערוכת האומן: מיכאל ענדא

"אמנות יהודית ותכשיטים"

בבית משכית, תל־אביב פרישמן 13

35 שנה

"משכית"

אופנה ★ מתנות ★ תכשיטים

תל־אביב: פרישמן 13, טל. 230434

ירושלים: הרב־קוק 12, טל. 227941

רמת־גן: ארלוזורוב 1, טל. 735717

בריאות לגוף ולרגליים

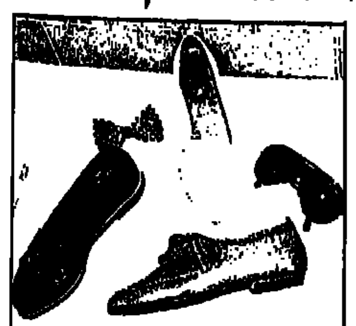

מי מאיתנו אינו מכיר את התרגשת המטריזה של עמידה בתור או הליכה ממושכת ולאחריהן עייפות וכאבי תגב והרגליים!

"שלגית" מייצרת נעליים ומדרסים רפואיים בשיטת חדשנית ומדוייקת תבנית לכל רגל בנפרד לפי גבס (על הרגל). המדרס מפזר את הלחץ על כל הרגל ונותן תחושה נפלאה בהליכה.

"שלגית" נותנת פתרונות לבעלי מידות מיוחדות חרוצים לתואים, נעל בדיוק לכף הרגל. דבר זה מאפשר לבחור דגמים מיוחדים מזורנלים ולקבל בדיוק את הנעל שחלמת עליה וכזו שתחזיק לאורך שנים.

"שלגית" – היא ספק מורשה של מכון לואיס (משרד הבריאות). במקום ניתן להשיג גם נעלי ילדים אופנתיות ונעלי בית במבחר עשיר של דגמים.

"שלגית" מנוהלת ע"י יעקב, בוגר בית ספר להנעלה רפואית בתל־השומר. כל המזמין נעליים או מדרסים נבדק בקפדנות מירבית ונמצא במעקב וטיפול מתמשך גם בתקופת השימוש בנעליים. לספורטאים – מדרסים המשפרים את היכולת התפקודית ומדרסים עם בולמי זעזועים. חדש – פדיקור רפואי.

טל. 03-249150.

קונים זהב מהציבור

מטבעות זהב/סובריינים*

ZAMLER זמלר

קו פתוח

צוות זמלר יענה לשאלותיכם בכל הקשור למתכות יקרות · יהלומים גדולים. מטבעות וסובריינים

מערכת ממוחשבת מרכזת מידע שוטף יום יומי על המחירים מכל הבורסות החשובות בעולם. מידע המאפשר לך החלטה נכונה בזמן אמיתי לכן. לפני כל החלטה על מכירה צלצל אלינו ללא כל התחייבות מצדך

טל. 03-5616924 *פנסוים

זמלר מתכות בע"מ יהודה הלוי 143

משקל קל

החגים עברו – זה הזמן לרזות

לפניך 2 אפשרויות

★ יעוץ אישי ודיסקרטי עם דליה ניר

★ סדנת נופש והרזיה ב־16.10 על חוף הים בתנאי פנסיון מלא

פרטים:

משקל קל בע"מ

טל' 03־243055, 03־236043

מאחורי התחתונים של קלוין קליין, ביל בלאס וליז קלייבורן תמצאי את דלתא סטודיו.

לפחות פעם בחיים את חייבת לעצמך יצירה שמעבר לזמן, בזהב 18 קראט ויהלומים נקיים.

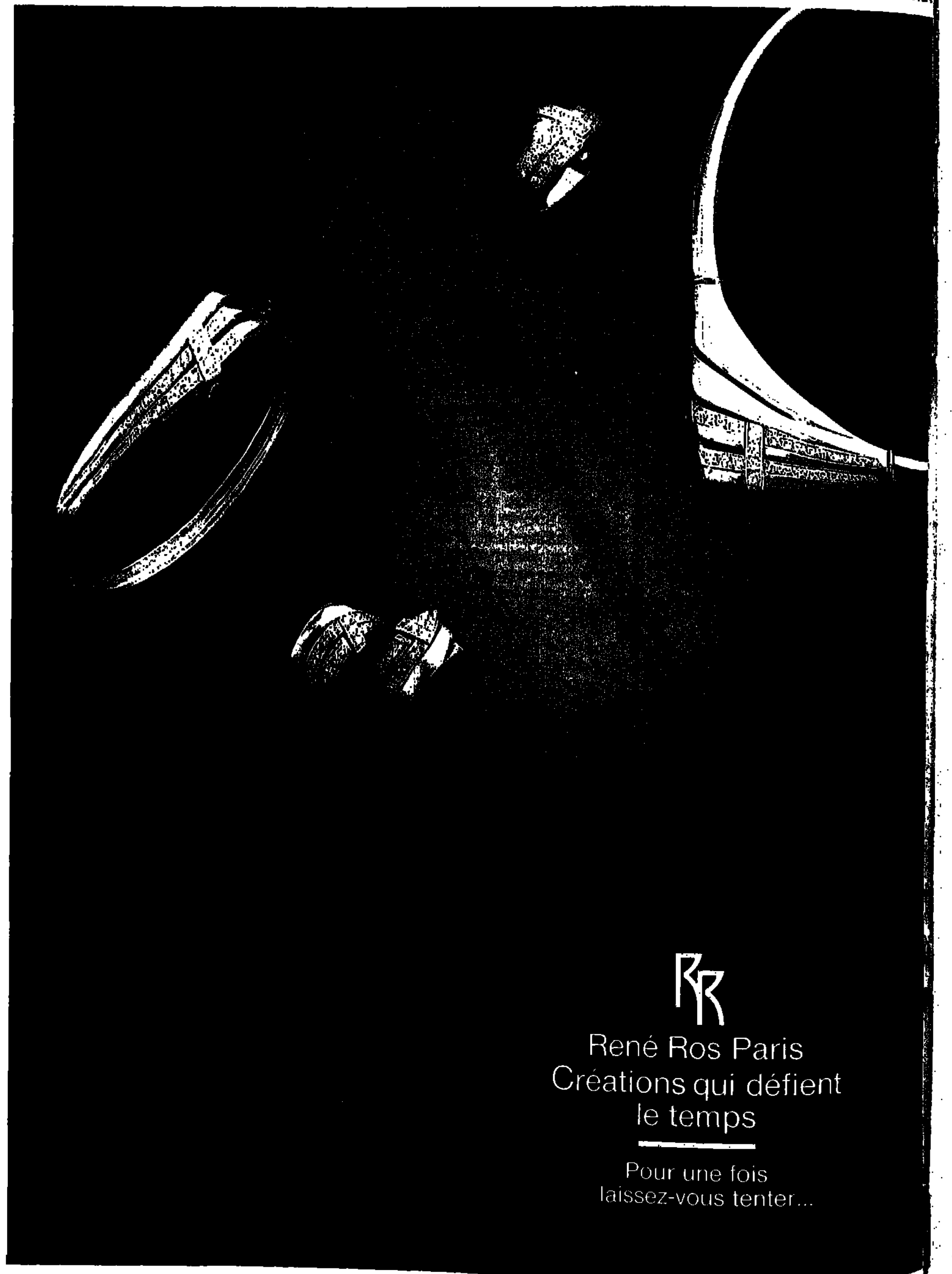

רנה רוס - פריז נציגים בישראל: הבורסה לתכשיטים

תל-אביב: דיזנגוף 98 (ליד הככר) טל. 03-246194 ירושלים: בן-יהודה 4 (במדרחוב) טל. 02-231524 חיפה: רח' הנביאים 16 טל. 04-664111
העפון: דרך עכו 14, קרית ביאליק טל. 04-727523 טבריה: רח' הירדן פינת הבנים טל. 06-720238 חולון: סוקולוב 54 (פינת קוגל) טל. 03-5053545
אשקלון: בנין שקמים, הנשיא הראשון טל. 051-38764 ראשל"צ: רח' ז'בוטינסקי 65 טל. 03-945524 רעננה: רח' אחוזה 104 טל. 052-25455
באר-שבע: רח' הרצל 112 טל. 057-34469 אילת: מרכז מסחרי שלום טל. 059-76822 נשמח לשרתכם בימי השבוע: 9.00-20.00 וביום ו' 9.00-13.00
מכבדים כרטיסי VISA ויזה דיינרס ישראכרט במזומן או בתשלומים.

קשת בזאל

מילכה למרן

אדר מאוד כוכב

יהודה. חובש כיפה, אינו מעשן.

התחביב שלו: כתיבה

"אנחה מלבי תהמה ותפרוץ / ובאייל ולוק תגמא ותרוץ / משולחת מתוכי בחפץ חצוץ / אל מרחבי ישימון למקום נחרץ / איה אהובי הלבו כבר רצוץ / וכל מאויי אליהם לארוץ / אבי ואמי הם כשתי עיני / ואיך יכילון לבטא בשפתי / ואיכה אמנה מהלוך רגלי / ובדעתי אומר מי אני ומי חיי..."

השורות הללו הן חלק מתוך שיר שכתב יהודה, בעת שישב "שבעה" על אביך לפני כשלוש שנים. אז היה כבר גבר מבוגר, אב לילדים, אך עדיין מלא־כאב על האסון. את אמו איבד בגיל הרבה יותר צעיר, כהיותו עדיין תינוק, אי אז בתימן הרחוקה. כשעלה ארצה בגיל שלוש במרבד הקסמים כבר היה ילד חסר אם, ווזי אולי הסיבה לכך שהוא יכול לעתים להיות כה מפחיד ובלתי צפוי. הגרפולוגים שנתחו את כתב ידו מצאו מלבד תכונות אלה גם שהוא טיפוס חם ואנושי מאוד.

היום יהודה בן ארבעים ושתים, גרוש כבר כשמונה שנים, ואב לארבעה ילדים שהגדולים בהם לומדים בי־שיבה והצעירים נמצאים עם אימם. בעבר היה מורה ועובד מדינה, אך כיום, לאחר שעבר תאונת דרכים המאלצת אותו להשען על קב בעת ההליכה, הרשה לעצמו לצאת לפנסיה מוקדמת ולהתמסר לתחביב שאותו הוא שואף להפוך למקצוע: כתיבה. את השירים שכתב במשך למעלה מעשרים השנים האחרונות פיר־סם עד עתה בשני קבצים, "אל האור" ו"האופק הקסום" והוא מתכנן עוד קבצים בקרוב.

יהודה, חובש כיפה ואינו מעשן, יהיה הערב אחד מהאורחים בתכנית ההכרויות הרדיופונית שלנו "זהר מאותו כוכב", אשר תשודר, כפי שאנו עושים לאחרונה, במתכונת פתוחה. לצידו של יהודה אנו מזמינים לה שתתף כאורחים אתכם, קוראי "סגנון", או ליתר דיוק את הפנויים שבכם המבקשים להשתמש בנו כדרך לה־כיר בני/בנות זוג.

צוות התכנית ימתין לפניותיכם הטלפוניות (הטלפון הישיר באולפן הוא 03-266225) כבר מהשעה 21.00 וכל מה שעליכם לעשות הוא להכין לעצמכם כרטיס ביקור אישי קצר ולטלפן אלינו כדי להכנס לשידור (התכנית עצמה מתחילה רק ב־22.00, אך הטלפונים עומדים לרשותכם, כאמור, כבר שעה קודם לכן). עד כאן. ■

רות קרייצרדביב
דיאטנית קלינית

דיאטה

אל תסמכו על הצמא

"לא הרגשתי צמא תוך כדי הריצה, אבל נאלצתי להפסיקה כי חשתי רע", אומר גבר בן 40. כהמ־שך הוא מספר, כי כמעט אינו שותה לפני הריצה היו־מית שלו ואחריה. "אתה בסכנת התייבשות" הזהרתיו.

מסקנה: אסור לסמוך על הרגשת הצמא כהוכחה לצורך בנוזלים. אדם חש בצמא רק כאשר הוא מפסיד נוזלים בשיעור של 1% ממשקלו. כאשר הפסד הנוזלים מגיע ל־2 עד 3 אחוז, תיפקודו מתערער. כאשר ההפסד מגיע ל־7 עד 10 אחוז ממשקל הגוף, הוא לוקה במכת־חום, או כמה שנוהגים לכנות "התייבשות".

הדרך הטובה לדעת כמה נוזלים יש לשתות, היא להישקל לפני הפעילות הגופנית ואחריה. אזי יש לש־תות נוזלים עד שמשקל הגוף חוזר לתקנו. מים פשו־טים נספגים בגוף מהר יותר מאשר משקאות המכילים סוכר. מים קרים מומלצים יותר ממים חמים. משקאות אלכוהולים, כולל בירה, אינם תחליף לשתיה הדרושה, שכן הם דווקא מגדילים את סכנת ההתייבשות.

הגוף אינו מסוגל לספוג בבת אחת יותר מאשר 200 עד 250 גרם ב־20 דקות (כלומר כוס אחת, לערך) ומכאן, שיש לשתות בהפסקות קצובות. אדם העומד בפני פעילות גופנית של שעה (ריצה, משחק טניס וכו') ינהג כך:

- ישתה 3 כוסות נוזלים כשעתיים לפני הפעילות.
- ישתה שתיים עד שתיים וחצי כוסות סמוך לתחי־לת הפעילות.
- ישתה כחצי עד כוס נוזלים כל רבע שעה במהלך הפעילות.
- ימשיך לשתות, לאחר הפעילות, עד שמשקל גופו יחזור לתקנו.

אך גם אנשים שאינם עוסקים בפעילות גופנית, חיי־בים – בתנאי הארץ – בשתיה של 12־15 כוסות, בקיץ ובחורף (גם בחורף אנו מאבדים נוזלים כיוון שאנו בס־ביבה מחוממת – בבית, במשרד, במכונית). יש לשתות מים ומשקאות קלים עם המתקה מלאכותית. גם מרק נחשב לשתיה, חלב – לא.

עוד על כולסטרול

נושא הכולסטרול בדם, כגורם סיכון למחלות קטל־ניות, אינו יורד מסדר יומו של המחקר המדעי.

לא רק מזון מן החי, עתיר השומנים הרוויים, מעלה את רמת הכולסטרול בדם. מסתבר שגם לגורם הנפשי יש בכך חלק ובמיוחד – המתח.

מחקר שנערך לאחרונה באוניברסיטת דיוק בארה"ב, מגלה כי בתגובה למתח, יוצר גופנו הורמונים המזרי־מים כולסטרול מהרקמות השומניות אל הדם. הורמונים אלה מגבירים גם את ייצור הכולסטרול על ידי הכבד. שני התהליכים מעלים את רמת הכולסטרול בדם. המ־תח עלול גם לשבש את יעילותן של תרופות להורדת כולסטרול.

קל לומר אל תהיו במתח. אבל אפשר להתמודד עם עודף הכולסטרול על־ידי תזונה מתאימה.

מה אוכלים במסעדות?

שמירה על תזונה נכונה ובריאה, אין פירושה הינד־רות מתענוגות החיים. לכן אינני ממליצה על הפסקת הביקור במסעדות. השאלה היא רק מה שאוכלים וכמה. מכון גאלופ ערך באחרונה סקר דעת קהל בארה"ב בדבר הרגלי האכילה במסעדות. 30% השיבו, כי הם שיפרו את הרגלי האכילה שלהם גם מחוץ לבית. שי־עור אלה שהזמינו במסעדות קפה־נטול־קופאין, עלה בשנים האחרונות ב־57%; מספר המזמינים פירות עלה ב־48%; מספר המזמינים משקאות קלים דיאטטיים עלה ב־39% ומספר המזמינים סלטים כמנה עיקרית עלה ב־31%.

המודעות הגוברת לנושאי התזונה הנכונה הגדילה את מספר המסעדות ובתי־הקפה בארה"ב שמציעים מגוון גדול. כך גם בבתי־הספר ובקורסים לבישול בא־רה"ב, שער לשנים האחרונות התעלמו, בתוכנית הלי־מודים, מנושאים הקשורים בתזונה נכונה ובאורח חיים בריא.

הקפה לא אשם

בשורה לאוהבי הקפה. זה שנים מקנן החשש אצל רבים, שמא שתיה מופרזת של קפה מגבירה את הסיכון להתקף לב קטלני. הבשורה מארה"ב היא: הקפה – לא אשם! למסקנה זו הגיעו החוקרים בתום סקר מהגדולים ביותר שנערכו אי פעם: 10,064 איש. מטרת הסקר היתה לקבוע את ההשפעה של הקופאין על מחלות כלי הדם. בסקר נבדקה צריכה גבוהה של קפה – מעל 4 ספלים ביום. במשך 4 השנים בהן נערך הסקר לא נמצא קשר בין הקופאין לבין מחלות הלב והתמותה מהן. המוזר בדבר היה גם בזה, שרבים ממשתתפי הסקר סבלו מיתר לחץ דם, שהוא גורם סיכון כשלעצמו. אבל הקופאין לא "שיחק" בעניין זה. אין זאת אומרת שאין לקופאין השפעות אחרות על מערכות גופנו. ההשפעות האלה שונות מאדם לאדם אבל זו כבר אופרה אחרת.

בֶטה־קרוטֶן נגד הסרטן

במאבק הבלתי נלאה נגד הסרטן, מושך את תשומת לבם של החוקרים בשנים האחרונות גורם תזונתי צמ־חי הקרוי בֶטה־קרוטֶן. לאט־לאט מצטברים סימנים שיש בו כדי למלא תפקיד בהקטנת השכיחות של הסרטן הקטלני.

בטה־קרואטן היא הצורה הצמחית של ויטמין A. הקיבה מעכלת חלק מהבטה־קרוטן שאנו אוכלים והופ־כת אותו לוויטמין A. תפקידו של זה, למנוע חימצון של חומרים ותרכובות בגוף, לשפר ראיה בחשיכה, לש־מור על בריאות העור ולסייע למערכת החיסונית. בעוד שוויטמין A נמצא בצורתו הטבעית בחלב, דגים וכב־צים, נמצא הבטה־קרוטן בעיקר בירקות – כרוב, חסה, תרד, גזר, דלעת, עגבניה, עלי סלק, תפוחי אדמה מתו־קים ומספר פירות. הוא הנותן לגזר, לדלעת ולירקות הצהובים האחרים את צבעם.

מרוע תשומת הלב לבטה־קרוטן דווקא, אם אפשר לקבל במזון את ויטמין A המקורי? הסיבה: בטה־קרוטן, ההופך בגוף לוויטמין A, מביא עימו יותר תכונות מאשר הויטמין עצמו. סיבה שניה: עודף ויטמין A מן החי עלול להיות מסוכן. בעוד שאת הבטה־קרוטן הופך הגוף לויטמין A רק בכמות הדרושה ותו לא.

עשרות מחקרים נערכו בארצות רבות בנושא הב־טה־קרוטן ומתגברים הממצאים בדבר ההשפעה החיו־בית שיש לגורם זה לגבי הקטנת הסיכון של סוגי סרטן מסויימים. ממשלת ארה"ב אף העמידה מימון לתשע אוניברסיטות לביצוע מחקרים נוספים בנושא זה. פרי־צת דרך שנעשתה לאחרונה מאפשרת הפקת בטה־קרו־טן בכמות גדולה מאצות־ים. הפקה זו זולה יותר מאשר הפקת תעשייתית של בטה־קרוטן מירקות, אך היא עדיין יקרה יותר מאשר הפקה סינטטית במעבדה. וכאן שוב אזהרה: אין לקחת בטה־קרוטן או ויטמין A כתוס־פות – ללא ייעוץ מקצועי. כל המחקרים בעשרים הש־נים האחרונות מצביעים על כך, שלמעלה משליש מתושבי ארה"ב מקבלים במזונם פחות ויטמין A מהקצ־צובה היומית המומלצת. הסיבה העיקרית לכך היא שהם אינם אוכלים, במידה מספקת, ירקות המכילים בטה־קרוטן. ■

רפי יעקובי
פסיכולוג

בין ידידות

קשה כמוות קנאה

מי לא נעקץ בניבי אותה חיה הקרויה קנאה? מי לא כורסם, נגרס עד דק על ידי מלתעותיה?

הילד הקטן נתקל בהוריו מסתודדים או יושבים להם סתם כך, צמודים זה לזה על ספת הסלון, והוא מיד נדחק ביניהם ועליהם להפסיק את הבילוי המשותף ולהתפנות ברחיפות אליו. ילד אחר מציק לאחותו הג־דולה או לאחיו הקטן. קולות ריב, טרוניות סואנות ותגרות ידיים, מצויים באורח יום יומי בבית.

הוא מסתובב כבר ימים אחדים קודר ומתוח, מתהפך על מיטתו בלילות, גונח וחורק שיניים. מישהו שהתק־בל אחריו למקום העבודה, קיבל ציון לשבח לפניו. האירוע הזה מכרסם בו.

זו משתגעת כשבחיר ליבה נוטש אותה והוא מבלה מעתה עם חברתה לשעבר. היא נראית כאובה ומבקשת את נפשה, שימותו הם או שתמות היא, אך כך להמשיך אי אפשר.

בשפה הפסיכולוגיסטית הרווחת בתרבות שלנו, כל דרדק יודע לכנות תופעות אלו בשם קנאה. האיכות התחושתית שלה, היא בדרך כלל עזה, לופתת את הנשמה ולא מרפה. טעמה מר והיא מצויה במשפחת הרגשות, אולי המכובדת ביותר בשבט הרגשות. היא ממודרת במדור הסבל והיסורים ובת הלוויה הצמודה אליה היא השנאה הלוהטת ללא מיצרים.

דמיונות הנקם מכלים כל חלקה טובה. הקנאה מזינה כל כך הרבה ספרים וכל כך הרבה סרטי קולנוע, עד כי קשה לתאר את חיי הרגש בלעדי חלק מתבליניה. היא חלק משפת האהבה שלנו. כלומר, אם היא מקנאה לו, סימן שהיא אוהבת אותו. ואם הוא מקנא, סימן שהוא נגוע כשאר בני האדם בחולשת הקנאה.

מכאן נטבעו מתכונות טיפול פסיכולוגי תוצרת בית, של "לתת לכולם שווה בשווה" ואולי אף נמצא פה את השורשים של הדמוקרטיה במשמעות הפשטנית והאינ־פנטילית, בה לכולם "מגיע" אותו הדבר.

הנזק החמור יותר, והמעוות את המציאות, הוא זה שבו מבינים את ההתנהגות המכבידה של הבכיין המ־ציק והמזיק. אומרים שהוא "רק רוצה למשוך תשומת לב". המסקנה, אם כן, היא להעניק לו תמורת הבכי תשומת לב ואהבה. ההנחה היא שאם נהיה ממש נחמ־דים אליו ונפצה אותו, נצליח למלא את החסר בנשמ־תו, עד שירגיש אהוב וירגע.

הדבר, כמובן, לא מתרחש במציאות. לרוב ילד כזה לומד להיות אנטיפט ומלחיץ. אמנם גם בהתבגרותו וביציאתו מחוץ לבית הוריו, הוא משיג לעתים משהו באמצעות הכלים הדלים שלו (לאחר שהוא הופך שולחן הוא זוכה בקצבת סעד), אך לרוב הוא יהיה בשולי החברה, לא אוהב ולא אהוב.

ריבים מתמשכים

את תופעת הקנאה אני מציע לבחון מזווית שונה במקצת. לפני שנכנה את התופעה קנאה, נחלק אותה לגורמים. נגלה כי הפרודה הראשונה, הינה גירוי רגיל ופשוט. אם מלמדים בילדות לזהות את הגירוי כרצון ואף מלמדים להפיק ממנו את מלוא היכולת, יש שפע של התבטאות ואין מצוקה. הקטן מגורה מנוכחות הג־דול. באווירה ידידותית, הוא ילמד ממנו והגדול יבחין בכך שהוא מהווה אטרקציה לא מבוטלת לקטן ממנו. לפיכך, ישקיע בו וילמדו. כך נוצרת עיסקה שבה שני הצדדים מבלים להנאתם. הם לא יכולים להיות שווים, אפילו לא בחלוקת האהבה על ידי ההורים. הרי גם להורים יכולת מוגבלת לאהוב את ילדיהם. מי ששוחק "תקציב" זה בהכבדה והצקה, מאכר את מה שיש. אם משתדלים לאהוב אותו בכל זאת, מונעים ממנו להיות חבר. והרי באקלים אחר יהיה קל לבני המשפחה לשר־הות זה במחיצת זה.

הקנאה מכילה כבר את פורקנו של המתח, באמצעות הסבל שהוא אחד מאמצעי הקלקול המצויים ביותר: התבוננות במכונית השכן מחסלת את ההנאה והסיפוק ממכוניתו שלו. במקום להנות ממכוניתו שהינה תוצאה מדוייקת של מלוא יכולתו האפשרית, ולצרף אליה את מלוא ההנאה מהתבוננות במכוניות מרהיבות עין התול־פות בכביש – הוא רק מקלקל את מה שיש לו.

ייסורי הקנאה וייסורי האהבה, הינן מטבעות לשון נלמדות ומוקנות לנו על ידי חשיפה לתרבות דלה. כמעט מצופה מאיתנו לסבול באהבה. מזווית אחרת, האהבה הינה כיף. היא מביאה סבל רק למי שלא למד, ועל כן אינו יודע, לאהוב ולהיות אהוב. וכן, כשהוא נחשף להזדמנות של אהבה, הוא מתנער ממנה באמצ־עות סבל.

עדנה כצנלסון
פסיכולוגית חינוכית

צער גידול

לישון עם אבא ואמא במיטה

אין כמעט ילד שלא רצה, או לא ניסה, לישון עם אמא ואבא במיטה. אין מקום חם, בטוח מוגן ואינ־טימי כמו מיטת ההורים. ובכל זאת, אנו סבורים, שמק־מו של ילד אינו במיטתם. זהו אחד הנושאים הבודדים, שלגביהם יש הסכמה בין פסיכולוגים מאסכולות והשק־פות שונות. מדוע?

● אחד המסרים החשובים שילד לומר כאשר הוא ישן במיטתו – שלהוריו יש חיים משל עצמם, וזכיות משלהם – ומקומו כילד מוגדר בטריטוריה שלו, כמוף לשעות שינה שונות משל ההורים. לינה משותפת היא רק אחד הביטויים לתופעה של עירוב בין הדורות וטש־טוש גבולות בין הורים וילדים. יש מקרים בהם אחד ההורים שאינו מוכן להתחלק ביציעו עם הפולש הצ־עיר, מסיק מסקנה ומפנה את מקומו במיטה לילה, וגולה לישון במקום אחר בדירה. מצב זה הוא מצב פתולוגי בו מפריד הילד בין הוריו, ו"כובש" לעצמו מעמד של בן זוג של אחד מהם.

ילד במיטת ההורים מהווה ביטוח נגד יחסי מין. לעתים יש לאחד ההורים אינטרס שכך יהיה, אך השי־מוש בילד כאמצעי מניעה נגד יחסי מין – פסול מעיק־רו. אם אכן מקיימים ההורים יחסי מין במיטתם למרות שהילד נוכח שם, מתוך אמונה שהוא ישן, הם לוקחים על עצמם סיכון חמור. טעות אתת בהערכתם שהילד ישן, עלולה להיות מזיקה וטראומטית לילד. גם לילד צעיר.

● לעתים, בלא מודע, מעודדים ההורים את הילד לישון במיטתם. למשל: הורה בודד (אלמן, גרוש, משפ־חה חד־הורית); או הורה הנמצא זמנית לבד (מלואים, אישפוז בן זוג) – עלול לרצות את הילד במיטתו. במצב זה תופס הילד את עצמו כהורה לאמו (או לאביו) ושוב – מטשטש הגבול הבין־דורי.

כיצד אפשר לסמוך על אמא אם היא מפחדת אפילו לישון לבד? ומדוע שאני, כילד, אהיה מוכן להתגבר על פחדי לישון לבדי אם אמא אינה מסוגלת?

אם ירצה ההורה הבודד, שעודד את הילד לישון במחיצתו, להביא בן זוג אחר למיטה (חבר, בעל), יתפוס הילד עצמו מנושל מנחלתו, יכעס על ההורה, וייטור טינה לשותף שהדיח אותו מגן העדן שלו.

● יש לזכור שמיטת ההורים מהווה מקום מעורר יצרים, מפתה ומגרה לילדים, גם לילדים צעירים. אין צורך להקשות על הילדים ולהערים עליהם סיכון וג־שי נוסף על קשיי החיים במשפחה. בדרך כלל מפרי־עים השותפים לשינה המשותפת זה לזה או לפחות לחלק מהמשתתפים נגרמת חוסר נוחות והם קמים מותשים בבוקר למרות שנת הלילה.

● ילד במיטת ההורים אינו לומד להתמודד עם פחדים הכרוכים בפרידה מהמבוגרים ובהליכה לישון. זוהי התמודדות חשובה שאין לוותר עליה. קשיי פרידה בהליכה לישון עלולים להקרין גם על תחומי חיים אחרים ולתרום לקשיין של הילד להיפרד מההורים.

● כאשר מאפשרים לאחד הילדים לישון עם ההורים, מעוררים בכך את קנאתם של האחרים גם אם הם גדולים יותר או שאין להם סיבה לישון במיטת ההורים (מחלה, פחדים וכו'). כאמור, גם גדולים רוצים בזה, ונימוקי ההורים שהם גדולים אינם מספקים. לכן, חשוב לשדר לילדים באופן חד משמעי שמיטתם וחדרם הוא מבצרם וזו הטריטוריה שלהם בלילה. עם פחדי הילדים צריך להתמודד על ידי טיפול שורש, ולא על ידי הכנסתם למיטת ההורים. מוטב לישון מספר לילות במיטה הסמוכה למיטת הילד בחדר הילדים ולגמול אותו בהדרגה. לעתים צירוף ילד נוסף לחדר השינה של הילד (אפילו ילד צעיר) מהווה גורם מרגיע, ופותר את בעיית הפחדים. חשוב לזכור שילד שקבע מושבו בחדר השינה של ההורים, לא במהרה יוותר על ההישג ומוטב לכן להתמודד עם הבעיה מיד כאשר מופיעה ולא לדחות את הפתרון לזמנים אחרים. ■

שרות "מעריב"

בריאות

עולה בעשן

נשים מעשנות מסתכנות ללקות בשבץ, יותר מאשר נשים שאינן מעשנות, או כאלה שנגמלו מעישון – עולה ממחקר חדש, המתפרסם בניו־אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין.

המחקר, אחד המקיפים ביותר שנעשו לגבי הזיקה בין נשים, עישון ושבץ, הוא הראשון המוכיח אותו סוג זיקה בין עישון לבין שבץ אצל נשים, כפי שהוכיחו מחקרים קודמים לגבי גברים.

"בהשוואה לנשים שלא עישנו מעודן, אצל נשים מעשנות נרשם שיעור הרבה יותר גבוה של מקרי שבץ, קטלנים ובלתי־קטלניים. שיעור זה גדל בהתאמה לכ־מות הסיגריות היומית", כתבו מנהלי המחקר, בראשות גראהם קולדיץ, מביה"ס לרפואה של הארוורד.

"הזיקה של עישון הסיגריות לכל סוגי השבץ התמי־דה, לאחר שבודדנו גורמי־סיכון ידועים (יתר לחץ דם, סוכרת ומשקל עודף)", מסרו החוקרים.

הנתונים מתבססים על מחקר שהחל ב־1976, בהש־תתפות 121,700 אחיות מוסמכות, בנות 30 עד 55, מ־11 מדינות בארצות־הברית. האחיות המוסמכות ענו מדי שנתיים על שאלונים מפורטים בדבר בריאותן.

לדברי החוקרים, לאחר שהביאו בחשבון את הגיל ואת כמות הסיגריות היומית, משך־הזמן שבו עישנה האשה לא היווה גורם בסיכון השבץ. "עם זאת, אצל נשים שנגמלו מהעישון שנתיים או יותר קודם לכן, הסיכון הצטמצם, כלומר – התקרב למידת הסיכון של נשים שלא עישנו מעודן".

לפי המחקר, "הסיכון ללקות בשבץ גדל בהתמדה, בהתאם לכמות הסיגריות, ואצל מעשנים כבדים – הסיכון גדול פי ששה בהשוואה לאנשים שאינם מעש־נים".

המחקר כולל גם בשורה לנשים המסרבות להפסיק לעשן מחשש השמנה: "מבין המעשנות, לנשים רזות יש סיכון קצת יותר גבוה ללקות בשבץ מאשר לשמנות".
(רויטר) ■

"הסהרנה" – חגיגות המסורתיות של יהודי כורדיסטאן
היום ומחר – בפארק הלאומי באשקלון

מאת חביב שמעוני
מזכ"ל האירגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל

ההכרזה על חגיגות ה"סהרנה" באה בישיבה החגיגית של מועצת האירגון הארצי של יהודי כורדיסתאן ב־27.9.71. מועצת האירגון הכריזה על חגיגות ה"סהרנה" כדלקמן: "חגיגות הסהרנה – תמהוות חידוש מסורת עתיקה של בני העדה הכורדית בגלויותיה השונות – יהוו הזדמנות נאותה להחייאת ההווי והמסורת של פזורי העדה, להפגנת שמחה ואחווה, להחייאת נוסחי התפילה, השירה, הריקוד, המאכלים, הלבוש וארחות החיים של בני העדה, שנתגבשו במשך כ־3,000 שנה למסורת ססגונית רבת תוכן וערכים.

החגיגות נערכו לראשונה בישראל בסוכות תשל"ו במושבי ירדנה ובית יוסף, בהשתתפות כבוד נשיא המדינה, ראש הממשלה, שרים ו־25,000 מבני העדה הכורדית.

החגיגות הוכתרו בהצלחה גדולה. הן העלו את תדמית בני העדה בעיני עצמם ובעיני זולתם. הן היוו במה לשיחזור ולהחייאה של מסורות רבות בתחום הפולקלור, המסורת הדתית (תפילה, פיוט) ואורחות החיים; במה להפגנת הישגיהם של בני העדה בישראל וגורם מדרבן להתחדשות בתחום החברה, החינוך, היצירה, העבודה הציבורית של בני העדה, המונים כ־100,000 נפש בישראל, ואשר נקלטו קליטה מלאה בחיי האומה, ותריהם פזורים על פני הארץ כולה ונוטלים חלק בכל מערכותיה.

ה"סהרנה" מסמלת את הקשר ההדוק לאדמה ולצומח, הפולקלור העשיר, הזיקה לעזרה הדדית ולחיי קהילה תוססים שהם המאפיינים של קהילות כורדיסטאן. חיים אלה מצאו ביטויים ביציאה אל חיק הטבע, בהפגנת השירה, הפולקלור והאומנות ובחדוות חיים.

"למרות שה"סהרנה" באה לייחד את מורשת יהדות כורדיסטאן, היא נועדה גם לשמש גשר לשילוב ולאינטגרציה של הטוב והנאה בכל המסורות של עדות ישראל ושבטיו ולמכלול תרבותי אחד בעל רצף – בבחינת פסיפס רצוף שיצוקים בו מהותם, קורותיהם ומורשתם של כל מרכיבי האומה אשר שבו אל מכורתם ההיסטורית".

מאז נערכות החגיגות כמעט מדי שנה ובמקומות שונים בארץ, בהשתתפות רבבות מבני העדה וכלל הציבור. היום ומחר נשמח לארח את כל בית ישראל בחגיגות הסהרנה בפארק הלאומי באשקלון.

לתשומת לב בני העדה והציבור הרחב
חגיגות ה"סהרנה", שתתקיימנה בחול המועד סוכות 28-29/9 בפארק הלאומי באשקלון, יהוו מוקד למחאה נגד השמדת הכורדים ופעילות למען הצלתם.

תנועת הליכוד
מברכת את
בני העדה הכורדית ומנהיגיה
בישראל.
חגיגות "סהרנה" מהנות.
שנה טובה
וגמר חתימה טובה.
רק הליכוד יכול
המחנה הלאומי

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
ההסתדרות הציונית העולמית
לבאי הסהרנה
ברכת
מועדים לשמחה
וחג שמח
שמחה דיניץ
יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית

המעוז
מברך את
בני העדה הכורדית
ומנהיגיה
חלוצים, לוחמים ומגשימים
בכל רחבי ישראל
חג שמח ושנה טובה

מועצת פועלי ירושלים
לחביב שמעוני
ולבני העדה הכורדית
ברכות חמות וכנות
ביום חגכם/חגנו
ניסן הרפז
מזכיר ההסתדרות בירושלים

הפדרציה הספרדית הישראלית
מברכת את
העדה הכורדית ומנהיגיה
ביום הסהרנה
חג שמח ושנה טובה

לאחינו בני העדה הכורדית
ברכות נאמנות
ביום הסהרנה
ושנה טובה לכל בית ישראל
חברת מלונות שלום
ואולמי נוף ירושלים

האחים אלה קבלני בנין ובעלי רשת מלונות קיסר אילת, ירושלים וטבריה
מברכים את אחינו בני העדה הכורדית
לכבוד הסהרנה ולכבוד השנה החדשה
שנת שלום, אחווה ושגשוג
מודיעים על פתיחתו בקרוב של אולם השמחות המפואר ביותר בירושלים
אולמי ריתנית
במושבה הגרמנית (בריכת ירושלים)

לבני העדה ומנהיגיה
ברכת חג שמח
ושנה טובה
מאחלים:
שבו סלים ובניו
אוטו פאר – עסקי רכב
טלפון: 02-711177

ברכות חמות
לשנה טובה
ולהצלחת חגיגות הסהרנה
חברי מושב עגור

מושב נס־הרים
מברך את
בני העדה
הכורדית
בעלת המסורת
המפוארת
לרגל חגיגות
"הסהרנה"

לידידי
בני העדה
הכורדית
ברכות חמות
ביום חגכם
עתיק היומין
עלו והצליחו
אילן גבריאלי
ראש מועצת יקנעם

לחברינו בני העדה הכורדית
למארגנים ולכל משתתפי חגיגות הסהרנה
חגיגות מהנות ושנה טובה
ארגון עובדי הסוכנות היהודית
וההסתדרות הציונית

ועד העדה המערבית
מברך את בני העדה הכורדית בישראל
ביום החג עתיק היומין
"הסהרנה"
שגשוג והצלחה

מושב אבן ספיר
הנהלת המושב
והחברים
מברכים את
כל החוגגים
בני העדה הכורדית
ביום "הסהרנה"
עלו והצליחו

המועצה האזורית
מטה יהודה
מברכת את
בני העדה הכורדית
מיושבי המועצה
שבפרוזדור ירושלים
ביום חגם המסורתי
ומאחלת שגשוג
והצלחה לכל מארגני
העינות והמשתתפים

ברכות חמות
למארגני,
משתתפי ובאי
חגיגות
הסהרנה
חברת זלמן בראשי
ואחיו בע"מ
רחוב עליאש 5 ירושלים
טל. 224090, 02-223890

אירגון עובדי
עיריית ירושלים
מברך את
בני העדה ומנהיגיה
ואת כל חברי האירגון
ומשתתפי
חגיגות הסהרנה
שנה טובה ומאושרת

ספורט ליין – אופנה עכשווית

מברכת את כל לקוחותיה ומבריה
בשנה טובה וחג שמח

★ רח' יפו 56 פתוח רצוף 02"244347 ★ מרכז מסחרי בית הכרם 02"533220

למירי ושמיל מספורט ליין
בכל זמן
כל הזמן רק הצלחה
נחלת בנימין 23 ת"א
טל': 03-661865

לספורט ליין
ברכות חמות
פוללית

למירי ושמיל
המשך שגשוג ועלייה
KARO SPORTSWEAR
רח' החבור 17 ת"א
טל': 653328

למירי ושמיל
המשך הצלחה
Fidji
מאחלים:
גרוזנברג 5, ת"א
03-656763

למירי ושמיל
המצליחנים
המשיכו להצליח
בדרך זו
אופנת סבנטין
עוד מוצר איכות
seventeen
עמק יזרעאל 6, ת"א
טל' 03"832404, 832276

רח' סעדיה חתוכה 78, יהוד
03"5366354

לספורט ליין
אתכם לאורך כל הדרך
מכירה: גרוזנברג 5 ת"א, טל': 03"655092
מפעל: רמב"ם 15 ת"א, טל': 03"661140

למירי ושמיל מספורט ליין
ברכות להמשך הדרך תוך שיתוף פעולה פורה
מאחלים: רוח'לה אלי ושרי
רוח'לה סוכנויות
מוהליבר 19 ת"א, 5102604

למשפחת ראובן
שפע ברכות
והמשך שתוף פעולה פורה
שנה טובה
מאחלת:
חברת אינטרקוסמא
שיווק בע"מ ת"א
בית "וולה"
WELLA
אינטרקוסמא שווק בע"מ
רח' בני ברק 19 ת"א 03-372829

למרקט סל
ברכותי לרגל זכייתכם בתואר בית העסק הנבחר 88'
כה לחי!
סרפינו – פיצריה
ראשי־לונה 23, רמת־גן

מרקט – סל
סוכנות
סיגריות וטבק
טל': 03"360882

לראובן ושרון
המון המון הצלחות
מאחל סטודיו סטייל
פנינה ודני

למרקט סל
ברכות לרגל זכייתכם בתואר בית העסק הנבחר 88'
עלו והצליחו!
פלסטוב – יצור ושיווק שקיות ניילון
רח' היובל 2, חולון (כתובת חדשה)
טל': 03-5593265

למרקט סל
ברכות לרגל זכייתכם בתואר
בית העסק הנבחר 88'
מאפיית אחדות

לראובן
ברכות ואיחולים
מאחלים וולדן
יבוא ושווק ציוד למספרות
יסוד המעלה 17 ת"א
03"374578, 02"857647

מרקט סל
ברכותי לרגל זכייתך בתואר בית העסק המובחר 88'
כה לחי!
שווק וסיטונאות מזון א.ב.
בלן אהרון טל' במען: 03"5523077
טל' במשרד: 03"5567771

למרקט סל
שפע ברכות לרגל זכייתכם
בתואר בית העסק הנבחר 88'
בית הביטוח

לראובן המעולה במקצוע הספרות
מיטב הברכות
מאחל אלמוג רמי
סוכנות לביטוח זבוטינסקי 61 ר"ג

לציונה
המשך שיתוף פעולה פורה
מאחלו
גדעון קוסמטיקס
מרכז ציוד למספרות מעולם אחר
INDOLA

סלון ציונה
עיצוב שיער
ומכון לכלות
סעדיה חתוכה 16
יהוד 5366534
מודים בברכת
שנה טובה
לכל
לקוחותינו

לתאי גרדן
הרבה הצלחה
וכל טוב
מאחל:
שלום אביטוב
עיתון – נתניה עכשיו

סלון ציונה
איתכם ביד אחת
להצלחה ושגשוג
אינטרקוסמא
וולה – מומחים למדע השיער
בית "וולה"
WELLA
אינטרקוסמא שווק בע"מ
בני ברק 19 ת"א, 03-372829

סלון ציונה
המשך שגשוג
ועלית
בית הספר
ברקוביץ 3, פ"ת
03"916868

סלון ציונה
ברכותינו
הלבביות
מנצור
סוכנות לביטוח
ההגנה 13, פ"ת
03"919211

סלון ציונה
ברכותינו
לעסקים טובים
בוטיק ויקי־טופ
האופנה
סעדיה חתוכה 31
יהוד 03"5366813

לתאי גרדן
שאו ברכות חמות עלו והצליחו
מגל – סוכנויות לביטוח בע"מ
פסח פלדמן

לתאי גרדן
בהצלחה בהמשך
מידון "גרמוטו"
רח' המתמיד 9, נתניה
טל. 053"338019

תאי גרדן
ברכותינו
הנאמנות
יוסי וריקי
בוטיק אשה
שמואל הנציב 10
053"344281

מאחל:
שבת מאיר
יבוא ושיווק
מוצרי מזון
רח' החלוצים 15, ת"א
03-824352

בית העסק המובחר 1988

שונש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות במעריב – טל' 03"5103858/9

שחמט

שאול הון

צעירים מוכשרים

הפעם נעסוק בצעירים מוכשרים. נתחיל כמובן בתוצרת כחול–לבן: ערן ליס בן ה–13, שכבש את אליפות העולם לגילאי 14 והנחיל לישראל כבוד רב בזירה הבינלאומית. במשחקו עם יריבו הארגנטיני הוא מפגין טכניקה טובה במשחק עמדתי.

ערן ליס — פורמיקוני

1. ה4 פ–ו6, 2. ה5 פ־ד5, 3. פ־ג3 ה6, 4. פ:פ ה:פ, 5. ד4 ד6, 6. פ–ו3 ר–ה7, 7. ר–ד3 פ–ג6, 8. ח3 ד:ה5, 9. ד:ה5 פ–ב4, 10. ר־ה2 ג5, 11. ג3 פ–ג6, 12. 0–0 ר–ו5, 13. ר–ד3 ר–ו6, 14. ר:ד ת:ר, 15. מהד3 מה–ד7, 16. צ־ה1 0–0–0, 17. ר–ו4 מה–ו5, 18. מה:מה ז:מה, 19. צא–ד1 צ־ח5 (לתקוף ע"י ז5, לבן מונע זאת), 20. ח4 ב6, 21. ז3 צח–ח8 (מורה ככשלון תוכניתו), 22. צ־ד3 (עדיף צ–ד2) ד4, 23. ג:ד פ:ד4 (מוטב צ8–ד8 וללבן יתרון קל בלבד), 24. פ:פ צ:פ, 25. צ:צ ג:צ (עתה ינצל לבן את חולשת ד4), 26. צ–ג1+! (דוחק את המלך לשו־רה ד') מ־ד7 (כפוי, על מ–ב7 יבוא ה6 ומאיים צ–ג7+. עתה אין הגנת הרגלי ע"י צ–ד8), 27. צ־ד1 ר־ג5 (מיו־תר, מוטב להפסיד רגלי), 28. כ4! מ–ה6 (מקריב כלי בתקוה לקידום 2 רגלים צמודים), 29. כ:ר ב:ג5, 30. צ–ב1! (תפיסת השורה הפתוחה) ג4, 31. מ־ו1 (המלך מצטרף למערכה) מ־ד5, 32. מ–ה2 צ־ג8, 33. צ–ב5+ מ–ג6, 34. צ–ב4 מ–ד5, 35. ז3 צ–ג6, 36. מ–ב5+ מ–ה6, 37. א4! צ־ג7, 38. מ־ד2 צ–ג6, 39. א5 צ–ג7, 40. מ־ג2 ז6, 41. צ־ב8! (שחור בכפאי) צ–ג5, 42. צ־ד8 צ־ד5 (צ:א5?, 43. צ–ד6+ מ–ה7 והמלך השחור נדחק לעמדת מט), 43. צ־ד6+ צ:צ, 44. ה:צ ו6, 45. ז4 ה:ז4, 46. ו:ז4 ז5, 47. ח:ז5 ה:ז5, 48. ר:ז5 שחור נכנע.

★ הזר השרון: באליפות ישראל לגילאי 14 (ערן ליס שיחק באליפות לגילאי 20) ניצחו רמי אופק מבאר שבע ורונן הר–צבי (בן 12 מת"א), שצברו 7 מ–9 כ"א. התואר יוכרע ביניהם כרוקרב.

★ ראליצ: בתחרות סוף שבוע לזכר י. דינר ניצחו ו. אלטרמן ומ. רוזנטל – כ"א 4 מ–5.

★ באליפות אירופה לנוער (עד גיל 20) הפגין המנצח מוריס גלפנד מברה"מ כשרון תחבולני, בהקרי־בו מלכה לרונן לב מישראל בעמדה הבאה:

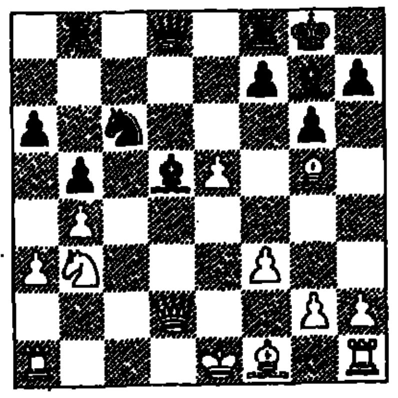

גלפנד (שחור) המשיך: 18. – ר:ש (הקרבה מרחיקת ראות, לניצול עמדת המלך החשוף), 19. ר:מה צב:ר8, 20. מח–ג3 ר:ה5, 21. מה:כ3 צו–ה8 (מאיים ר–הX3), 22. ר–ד3 ר:צ+, 23. ר–ה4 ר–ד4 (מונע הצרחה והמלך נשאר חשוף להתקפה), 24. מ–ו1 פ–ה5, 25. ז3 פ–ג4, 26. מ–ז2 פ–ה3+, 27. מ–ח3 צ–ה5, 28. ז4 ח:ג5, 29. ר:ו6? (מוטב 29. ז:ח צ:ח5+, 30. מ–ז3 ולשחור אין זכיה מוכמתת) ח:ו+, 30. מ–ז3 פ–ג4, 31. ר–ה4 ז:ו3, 32. מה:ו3 (אסור מ:ו3? בגלל פ–ד2+. לא יצלח גם 32. ר:ז3 בגלל צ–ה3, 33. מה–ג2 פ–ה5, 34. צ–ו1 צ–ד6 וזוכה) ו5, 33. מה–ח5 (על ר–ד3 בא צ–ה3) ו4+ לבן נכנע. ■

ברידג'

דוד בירמן

גביע המדינה 1988

משחקי גביע המדינה, הנערכים מדי שנה בשיטת המפסיד – יוצא (Knock-Out) תגיעו לשלב הסופי וקבוצות עמית (חיפה – הקריות) ואלישר (ירושלים) יתמודדו בגמר גביע המדינה 1988.

התחרות מעניינת והביאה לכמה הפתעות כאשר שתיים־שלוש קבוצות בכירות הפסידו בשלבי רבע וחצי הגמר.

היד שלהלן לקוחה מחצי הגמר. הכפלת חוזה, הנראה שאין אפשרות לבצעו, היא מהלך נכון, אך צריך גם לדעת להפיל את החוזה. הנה מה שאירע ביד הזו:

מחלק דרום, כולם פגיעים

צפון
♠8 3
♥7
♦A 10 6 2
♣K Q J 9 8 2

מערב
♠A 5 4
♥K 10 9 5 4 2
♦J 9 4
♣7

מזרח
♠K Q 9 6
♥A 6 3
♦Q 8 7 3
♣6 4

דרום
♠J 10 7 2
♥Q J 8
♦K 5
♣A 10 5 3

באחד השולחנות, במפגש עמית – ידלין, פתח מערב ב–2 הארט (חלש). צפון התערב בהכרזת 3 קלאב. מזרח הכריז 3 הארט, אולם דרום (אילן הרבסט הצעיר) הכריז בבטחון 3 ללא־שליט.

בשולחן השני פתח מערב בהכרזת 2 ריאמונד, שהיא הכרזה בעלת משמעויות אחרות ולפיכך היא נקראת "מולטי". אפשרי הדבר, שלשחקן הפותח 2 דיאמונד תהיה יד חלשה (6–11 נק') עם ששה קלפים באחת הסדרות הבכירות או יד מאוזנת חזקה מאד. גם כאן הגיעו צפון – דרום ל–3 ללא־שליט אולם מזרח החליט להכפיל את החוזה.

בשני השולחנות הוביל מערב בהארט ומזרח, שזכה באלוף, חזר באופן טבעי בהארט. חזרה בספייד היתה מפילה מיד את החוזה.

מערב זכה במלך הארט ויכול היה גם הוא להפיל את החוזה אם היה עובר לסידרת הספייד. אולם הגנה זו קשה למצוא, ביחוד מידו של מערב. ואמנם, החוזה בוצע בשני השולחנות והכפל עלה למכפיל 5 אי.אם.פי. בדרך להפסד.

שלב הגמר ייערך בחודש הבא באזור הצפון.

בולים

אליעזר בן

ספרי ההבלים של ליר

אדוורד ליר (1888־1812) משורר, סופר וצייר אנגלי, ביקר ברוב ארצות אירופה, הודו והמזרח התיכון, ובתוכן ארץ ישראל. פרי סיוריו היו ספרי המ־סע שפרסם בצירוף ציוריו. שמו של ליר נודע בזכות ספרי הבלים (NONSENSE BOOKS) שחיבר. אהבתו לילדים והבנתו העמוקה לעולמם, הן שאפשרו לו סוג מיוחד של כתיבה.

סדרת־בולים בריטית שהונפקה ב־1 בספטמבר, בע־רך של 35,32,27,19 פני, מציגה קטעים מספרי ההבלים המראים חיות וצפורים. כן תופיע צמדת זכרון מורכבת מ־4 הבולים שהונפקו ב־27 בספטמבר, לקראת תערוכת בולים בינלאומית שתיערך בלונדון ב־1990.

ליר היה הילד ה־20 ממשפחה של 21 ילדים ממוצא דני. הוא מת בסאן רמו. הבולים רואים אור לציון 100 שנה למותו. 4 חותמות דואר שהוטבעו ב־6 וב־27 בספ־טמבר מציגים דמויות מצחיקות וחיות בית, פרי מחשב־תו של ליר.

המוזיאון האתנוגרפי באנטוורפן

ב־26 בספטמבר הונפקו 4 בולי תרבות בבלגיה, בערך של 26,24,13,9 פרנק, המוקדשים למוזיאון האתנוגרפי באנטוורפן ולעתיקות בכנסיות. כן הונפקו בולי צפורים.

100 שנה לחשמלית הצוק בהונג־קונג

למעלה מ־100 שנה קיימת בהונג־קונג חשמלית הצוק (TRAMWAY PEAK). עד היום היא פועלת ומהווה אתר תיירות. 4 בולים חדשים שהונפקו בערך של 50 סנט, 1.70 ו־5 דולר, מציגים בצבעים מר־היבים את החשמלית, על רקע בתים ישנים וחדשים בעיר זו.

הנוער אחרי תאצ'ר

מרגרט תאצ'ר, ראש ממשלת בריטניה, פנתה לבני נוער ללמוד להנהיג את קהילותיהם, ע"י רכישת נסיון אצל אחרים. בעקבות זאת, יצאו בני נוער לתור את העולם. סדרת בולים שהונפקו ב־27 בספטמבר באיי ג'רסי, מציגים מקומות ונושאים שהם נתקלו בהם. בין המקומות: שמורת היער בקוסטה־ריקה, שלפי מחקר שנערך, יש להשקיע כספים ולגייס מתנדבים, כדי למ־נוע את הכחדתו בידי אדם. נושא אחר – חקר ארכיאו־לוגי בפרו; נמצאו ערים עתיקות ותרבות מתקופת האינקה. בול אחר מציג את בני הנוער מטפסים על הרי צ'ילי. עזרה רפואית באיי סלומון, גם היא היתה יעד לפעילות הצעירים שהונצחה על בול, וכך גם חקר תת ימי באוסטרליה ואנייה החוזרת לג'רסי עם משלחת בני נוער ומשלחות החקר. היא עגנה בדיוק ביום הופעת הבולים ב־27 בספטמבר.

מכשירי זהב ושעונים במרווח קשיר ואיכות מעולה
סעדיה חתוכה 21, יהוד • אלנבי 97, תל־אביב
חוגגים עם קהל הלקוחות את תואר בית העסק המובחר
לשנות התפו ואת שנות השב לביטולתם
בברכת שנה טובה לכל לקוחותינו ולכל היהודים
ושותינו של שיתוף הפעולה

אתכם לאורך כל הדרך
יורם זילברמן
סוכנות לביטוח בע"מ
בעלי מלאכה 40 ת"א

מוסך ע.ה.ר (1983) בע"מ
מוסך לתיקוני רכב
כלליים ומכון רישוי
אזור התעשיה הצפוני אשדור
מברך את כל בית ישראל
לשנה טובה ומבורכת
טל. 03-525678, 03-5567678

למוסך ס.ה.ר
המשיכו להקפיד
מעלה בהצלחתו
מאחלים:
מוסך אמולי
מכון לגירים אוטומטיים
יד החרוצים 13 ת"א
טל. 370781

לרגל זכייתך בתואר העסק המובחר
ברכותי
מאחל: **ר.ש שיווק מוצרים** יבואן
שעוני WATEX, אוריון, קונטיננטל
טל' 03-5665187

המשך שיתוף פעולה פורה
סיטיזן
אדוסמה בע"מ

למוסך ס.ה.ר
אתכם לאורך כל הדרך!
מאחלים: **אחים כץ**
מושב אמונים, ד.נ. אבטח,
טל' 661287

למוסך ס.ה.ר
אתכם ביד אחת
להצלחה ושגשוג
מאחלים:
אלקטרו סלילים
סלילית 150 אזור התעשיה
צפון אשדוד טל' 534822

אתכם לאורך כל הדרך
ארצי משה
יבואן תכשיטים איטלקיים
14 ו-18 קארט
הרצל 73, ראשל"צ, טל' 03-941260

למוסך ס.ה.ר
המשיכו בדרך הנבונה
מסוכניות דרום
בית העסק המוביל
בענף מוצרי החשמל
באשדוד

למוסך
ס.ה.ר
עלו והצליחו
מאחלים
איילת השחר
חברה לאבטחה
רוגוזין 38/3 אשדוד
טל. 08-561133

למוסך ס.ה.ר
שאו ברכות חמות והמשיכו בדרך זו
מאחלים: **רכב חן**, מכירה (ב־80 תשלומים),
תיווך והחלפה — כולל יבוא
טל' 08-626077, 08-624645
ופאב "השועל האדום"

שפע ברכות ואיחולים לבביים
תכשיטי קאשי
אלנבי 80, תל־אביב,
טל' 03-626823

שנה טובה
מתכשיטי אדסגן
(לוז)
אלנבי 83, ת"א

אתכם להמשך מוצלח
המם עיים הצנה בע"מ
יבואני שלוני גראי ושטיח
הרב קוק 5 ת"א
טל. 03-659304-5

ביג אפל פיצה
התפוח לא נפל רחוק מהפיצה • הפיצה הטובה בעיר
סגנון אמריקני, ניו־יורקי • בקתבו משלוחי פיצה הביתה
אפל פיצה מברכים את קהל לקוחותיהם
בשנה טובה ושקטה

לאפל פיצה!
ברכותינו הנאמנות
מברכים: AVI BEN אבי בן
שווק (1987) בע"מ
מזון ומשקאות
רח' הערמונים 3, ירושלים, טל' 02-224003, 02-225618

לאפל פיצה
אתכם להמשך מוצלח בברכת שנה טובה
אריזות י"ם סוכני ויבואני
מזון, משקאות חריפים ומשקאות קלים
אזור תעשיה עטרות, טל. 02-852193-4

לחיים קדם!
שפע ברכות ואיחולים לבביים
בברכת שנה טובה
איתך לאורך כל הדרך
מברכים: **המגוזגר/שלמה לוי — סוכנות לביטוח**
רח' יפו 38, בית יואל, טל' 02-221220, 02-223286

לחיים קדם!
המשך עבודה פוריה
בברכת שנה טובה לכל עם ישראל
מברכים:
סוכנות השמרים הבלעדית לירושלים ויו"ש
שמוליק הירשלר 24 שעות ביממה
איתורית 02-224003 מנוי 7181

לאפל פיצה!
אתכם, להמשך מוצלח
בורנשטיין
תעשיית קופסאות
רח' סלומון 15 ירושלים
טל. 02-287671

לאפל פיצה!
מברכים לשנה טובה
גרף ניאון
זקן משה - שלטי ניאון
שעוני פרסום חיצוניים
רח' ריבלין 5 ירושלים
טל. 02-248595

לאפל פיצה!
ברכותינו הנאמנות
מברכים
אבירן אלקטרוניקה
קופות רושמות
טל. 02-249758
מרכז כלל

שיש תורגמן – לאורך זמן
זכו בתואר בית העסק
המובחר 1988
שנה טובה לכל עם ישראל
כתובת: שוק אשכנזי 7, יהוד
טל' 5364046

לשיש גזית
ברכותינו הנאמנות
מרהיטי נגריית תורגמן
יצרני ארונות מטבח ופינות אוכל

תכשיטי קלוד
ככר העצמאות 13, נתניה, טל' 053-25266
מברכים את
לקוחותיהם ואת כל בית ישראל
בברכת חג שמח וגמר חתימה טובה

לתכשיטי קלוד
שפע
ברכות
ואיחולים
לבביים
מאחל
אהוד חלף

לפנינה, שמואל ושלומי
בהצלחה והמשך
עבודה פורה
מוטי אוליבר
ולכל בית אלמגורים
סוכנות
ביטוח בע"מ

לשיש גזית
אתכם לאורך כל הדרך
מאחלים:
שם־עד בע"מ
ותעשיית קסטל בע"מ
בהנהלת יחיאל ואבישי

לשיש גזית
המשך הצלחה
סלע שיש
בנאי רצפות שיש
ולוחות גרניט

נגריית
פסח
את
פנסו
מברכת את
תורגמן
שמואל
ושלומי
המשך
הצלחה

לתכשיטי קלוד
עלה והצלח
אתך לאורך כל הדרך
אחים בר יוסף
מונטיפיורי 18, תל־אביב.
טל' 653165

לתכשיטי קלוד
עלה והצלח
תכשיטל
שיווק והפצת
תכשיטים

לתכשיטי קלוד
כה לחיו
מ.ד. תכשיטים
בצלאל 37 רמת־גן
טל. 7510715

תפוח
חינוך ומשחק לילד
אוסישקין 33, רמת־השרון, טל' 03-5404713

לתפוח–מפשירי כתיבה וצעצועים
עלו והצליחו
יעקב קורקידי והצוות
מכשירי כתיבה בסיטונאות
רח' כפר גלעדי 23, תל־אביב,
טל' 03-626304, 03-573026

ניב דגים
מסעדת ניב דגים
רח' אצל 63, שכונת התקווה תל־אביב,
טל' 03-374173

לניב דגים
ברכות להמשך הדרך
מאחלים:
אחים חולי – פירות
טל. 03-788941

לניב דגים!
אתכם לאורך כל הדרך
בברכת שנה טובה
מאחלים: **מ.ד.מ משקאות**
בלפור 124, בת־ים,
טל' 5520262

לניב דגים
אתכם להמשך מוצלח
ממשה דגים
בית אשל 7 יפו
03-831073

קומפיוטק מחשבים
הפצה, יבוא, שיווק ותיקון מחשבים אישיים
אלנבי 111 ת"א טל' 03-612740

גביעון ציוד למחשבים בע"מ
03-324819, 03-321113/4
CURTIS, CARBOTEX, SENTINEL ויבואני
מברכים את
קומפיטק מחשבים

לאדגר ושמוליק
ברכות לקבלת התואר
מאחלים **משפחת בך**
ודבורנית בע"מ

לקומפיוטק מחשבים
שפע ברכות ואיחולים לבביים
סמואל את רוזנבאום
בורסת היהלומים רמת־גן

לקומפיוטק מחשבים
אתכם לאורך
כל הדרך
מאחלים
מוד את וייס
סוכני הביטוח שלך

לקומפיוטק מחשבים
כה לחי
מ.ו.
מכונות משרד
טל' 372027

אופנת זרקו
הלבשה אקסקלוסיבית
לנשים גברים ילדים ונוער
מדרחוב סעדיה חתוקה 41 יהוד 03-362867

לאופנת זרקו
ברכותינו הנאמנות
"אילן"
יצרני תלבושת אחידה לבתי־ספר
הקישון 27 ת"א, טל' 837637

לאופנת זרקו
מישב
הברכות
ישראל
טקס
ייצור ושיווק אופנה
הרצל 20 ת"א
טל' 651849

לאופנת זרקו
המשך עבודה פוריה
סאבי ליין בע"מ
SABI-line
היוזמה 12 רמת־גן
טל' 7512651

לאופנת זרקו
שפע ברכות ואיחולים לבביים
"אאורה" בע"מ
יצרני מעילים באיכות מעולה
עמק יזרעאל 30, ת"א, טל' 828215, 832398

לאופנת זרקו
ברכות והערכה לפועלכם – השגיכם
ברמן אריה ביטוחים יהוד
יהוד, סעדיה חתוקה 26 טל' 5365364, 5366419

בהצלחה
diadora דיאדורה

נעלי סן רמו
נעליים אקסקלוסיביות
ונעלי ספורט תוצרת חוץ
לנשים גברים ילדים ונוער
מדרחוב סעדיה חתוקה 31 יהוד
03-362867

לנעלי סן רמו
שאו ברכות חמות
עלו והצליחו
גלי אור בע"מ
סלמה 56 ת"א, טל' 824414

לנעלי סן־רמו
כה לחיו
"יעקב רובינשטיין בע"מ"
הנגבל 29 ת"א, טל' 811960

בהצלחה
diadora דיאדורה

לנעלי סן־רמו
המשך תנופה ופיתוח
גלי תעשיות בע"מ
אזור התעשיה החדש ראשל"צ
ת.ד. 4429 ראשל"צ 75143, טל' 9631010

לנעלי סן־רמו
ברכותינו
לעסקים טובים
נעלי טורקלין
לבונטין 46 ת"א
טל' 383760

מסעדת הדגים המפלט האחרון
חוף אלמוג, מזח סירות זכוכית אילת
059-72437, 73627
מאחל לציבור לקוחותיו, לתושבי אילת
לכל עם ישראל ובמיוחד לחיילי צה"ל
שנה טובה ומאושרת

למסעדת הדגים המפלט האחרון
שאו ברכות חמות והמשיכו בדרך זו
מאחלת **תנובה**
תנובה באילת
ההנהלה וצוות העובדים של תנובה אילת

למפלט האחרון
שפע ברכות ואיחולים לבביים
מאחלים
המרתף מר־מזון י. בן־אדיבה
סוכנויות מזון ומשקאות
פארק התעשיה אילת טל' 059-79611, 059-79821

למפלט האחרון
כה לחי
מאחלת
נגריית אמרון
א. התעשיה החדש
אילת 059-79346

למסעדת הדגים המפלט האחרון
איתכם לאורך כל הדרך
המשיכו להיות המסעדה הטובה ביותר באילת
ושנה טובה
מאחלים: **סחר בדגים**
ברגיג יוסף
מעגן חדיג קישון, 04-664485

למפלט האחרון
שאו ברכות חמות
והמשיכו בדרך זו
מאחלים **מוצרי–השרון**
טל' 059-31975

למפלט האחרון
ברכותינו הנאמנות
מאחל
וקפת סוכנויות
סוכנות גלודיה
כימנות באילת

מיי בייבי
מוצרי תינוקות, ביגוד,
צעצועים, עגלות וריהוט.
צבי ישי 6, יהוד, 362698

למיי בייבי
המשך עבודה פוריה
יובל מצפת בע"מ
טל' 917437

למיי בייבי
שפע ברכות
טוהקן קימל
מוצרי תינוקות

למיי בייבי
שפע ברכות

למיי בייבי
כה לחיו

למיי בייבי
אתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג

מ. נתנאלי ובניו
מבחר
מוצרי
חשמל
ביתיים
רח' כצנלסון 18 גבעתיים
טל' 03-324214,
03-317108

וידאו לחיים
מרכז לקלטות וידאו
מברך את לקוחותיו
בשנה טובה

לוידאו לחיים
עלה והצלח
מאחל
"סיני" – הפקות בע"מ
פינסקר 2 ת"א 03-285572

וידאו לחיים
מרכז לקלטות וידאו
מנוי 100 סרטים = 200 ש"ח
50 סרטים = 130 ש"ח
מרכז כלל חנות 215 קומה C2
טל' 02-224041

לוידאו לחיים
ברכותינו הנאמנות
מאחל **"פרפר"**

למשה נתנאלי והצוות
ברכותינו לעסקים טובים
Metz

אדיר שירותי ביטוח
משה נתנאלי
אתך לאורך כל הדרך

למשה נתנאלי והצוות

בית העסק המובחר 1988

התואר התיירותי המובחר

מעדני צדקיהו כל סוגי החמוצים הכבושים והגבינות למיניהן
טלטים מוכנים הביונה
מברך את כל מברכיו ואת כל עם ישראל בשנה טובה
שנת חרות
עץ־חיים 70 פינת אגריפס ירושלים 02-243322

למעדני צדקיהו
המשך שיתוף פעולה פורה
מאחל
עזרא שפירא א.א. ביטוחים
רח' פינס 3 (הדוידקה), ירושלים, טל. 02-380851

למעדני צדקיהו
שפע ברכות ואיחולים לבביים
ושנה טובה
מאחל: **מרכז הילצנטרו ירושלים**
רח' אבן־ישראל 6, (מול קולנוע "עדן")

לירון ובועז ולמשפחת צדקיהו
המשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים **הסלט לאניני הטעם**
אהרון שיווק מזון 03-9658693

למעדני צדקיהו
אתכם לאורך כל הדרך
מאחלת **מיכל ביטוחים**
שמעון בן־שטח 13, ירושלים
02-244777, 02-246888

למעדני צדקיהו
המזון הצלחה על פתיחת המעדניה
חג־שמח ושנה טובה לכל בית ישראל
מאחלת:
מסעדת יהודה אווזי בי—ם
שד' בן־צבי, תחנת דלק (פז) בר־כוכבא מול גן סקר 02-222841

למעדני צדקיהו
המשך שיתוף פעולה פורה
ושנה טובה
מאחל:
מקור פרי הדר ואביטיחים **אלי צדקיהו**
עץ־חיים 68, ירושלים, טל. 02-244293

למעדני צדקיהו
ברכות להמשך הדרך,
תוך שיתוף פעולה פורה
מאחל **מסעדת "סוס עץ"**
רח' ריבלין 3 ירושלים 02-224831

לידידי ירון ובועז
שפע ברכות
ואיחולים לבביים

למעדני צדקיהו
ידענו שמגיע לכם
על החתום
יענקלה ודודו
אולם האירועים בבית־הכנסת הגדול ירושלים
טל. 02-231174

המשרד של אפי
מברך את קהל לקוחותיו בשנה טובה
והמשך שרות מוצלח כפי שהיה עד כה
מאחלים:
אפי צבאג וצוות העובדים
קפה, עוגות, ארוחות קלות, ארוחות בוקר וצהריים, אוכל ועוגות לבית. ויצמן 21 גבעתיים, טל' 03-318766

למשרד של אפי
ברכות
מאחל:
משה פרטוש
גן פרי וירק
גבעתיים, ויצמן 21
טל. 310449

למעדני צדקיהו
ברכות
משווק אפי
02-521948

למעדני צדקיהו
מאחל
בן־שושן
שימורים וחמוצים
רח' מיזוטו 17 ת"א,
טל' 613370, 625674

למעדני צדקיהו
שאו ברכות חמות עלו והצליחו
מאחל **פרי וירק מפעל כבושים**
א. התעשיה תלפיות
רח' יד־חרוצים 3 ירושלים, 02-714133

לאפי
שנה יפה ופוריה
מאחל **ישראלה**
מכון לקוסמטיקה

לאפי
שפע ברכות
ואחולים
ושנה טובה
ומוצלחת
מאחל **גבי אבני**

לאפי החרוץ
לרגל זכייתך ב"עסק המובחר" המשך פורה ומוצלח
שנה טובה ומתוקה לקהל לקוחותינו הנאמן
יואלה ויורם עמיר וצוות העובדים
קונדיטוריה

לבעלי היקר
לעסק הכי מגניב, לאוכל הכי מטריף, לשרות הכי נעים
המשך מוצלח ומשגשג
מאחלת **אלגרה צאבג** מקונדיטוריה **עמיר**
סוקולוב 106 חולון טל' 881158
ארוחות בוקר עוגות ועוגיות שפע של חיוכים ושרות אדיב
קונדיטוריה

לאפי ידידי
שהשנה החדשה תמשיך
לפחות כמו כל השנים שהיו
מאחלים: **אבי שני וצוות המשרד**
כצנלסון 64 גבעתיים, 03-320171

מלון גלי צאנז
על חוף ימה של נתניה
750 מקומות בכיוונים אוויר מלא.
טל' 053-621777

למלון גלי צאנז
עלו והצליחו
מאחלים **סאילאב**
מעבדות בימיות
טל' 08-525773

לאפי ידידי
שנה טובה
מאיציק חזנלד
ועובדי המשרד

למשרד של אפי
שפע ברכות ואחולים לבביים
מאחלים: **נאוה ויוני בר**
בית קפה — קונדיטוריה עמיר
שד' קוגל 46 חולון, טל' 5062661
קונדיטוריה

למלון גלי צאנז ולמנהלו עזריאל טאובר
כה לחי
מאחלות
משפחות שכטר—שטיסל
אלמי קונטיננטל
טל' 779566
בני־ברק

למלון גלי צאנז
ולמנהלו עזריאל טאובר
שמחים בהצלחתך והמשך בדרך זאת
מברכים:
הנהלת מכבסת שלג ועובדיה

קפה עטרה Cafe ATARA
רח' בן יהודה 7, ירושלים, טל. 02-225008
זכו בתואר בית העסק המובחר
מברך את כל מברכיו
בברכת שנה טובה

לקפה עטרה
המשך הצלחה
מאחלים **האחים נחמיה**
משקאות קלים ותריפים
טל' 02-787455

לגלי צאנז
כה לחי!
מאחלים: **מרכז השיווק בע"מ נתניה**
סיטונאות כלי בית וחומרי ניקוי לבתי מלון, מוסדות וועדי עובדים.
נתניה, רח' הנוטר 3, טל. 053-25930

לקפה עטרה
ברכותינו
לעסקים שבים
ממתק מזון
כהן את כהן

למשפחת גרינשפן ולקפה עטרה
ברכותינו הנאמנות להצלחה ושגשוג
איילון חברה לביטוח בע"מ
משפחת רחמני

מרכז רפואי צאנז **בית לניאדו**
בברכה והצלחה למלון גלי צאנז נתניה
שנה טובה ושנת בריאות לכל עם ישראל אמן
ג. לידר — מנכ"ל

ברכות ל"עטרה"
מאחלים:
אלן (מאפיות) בע"מ
קונדיטוריה צרפתית
ושרותי קייטרינג
02-246141

לקפה עטרה
המשך שיתוף פעולה פורה
סנוקרסט ירושלים

למלון גלי צאנז
ברכותינו הנאמנות לרגל הבחרכם בתואר התיירותי המובחר 88
מאחלים: **ארליקטקס מפעלי אריגה בע"מ**
ייצור ושיווק טקסטיל לאולמות, בתי־מלון ומסעדות
רח' המכבי 1 ת"א, 03-288389
מפעל איזור תעשיה יהוד 03-363693

לקפה עטרה
אתכם לאורך כל הדרך
פרות ידידיה

מוגש ע"י אריטל, חוברות מיוחדות במעריב — טל' 03-5103858/9

בית העסק המובחר 1988

גלריה אנגל
תמונות ומסגרות
...שנה ברציפות
טל' 906770

לגלריה אנגל
שאו ברכות חמות
עלו והצליחו
"דקורטור"
יהונתן פישר
רוטשילד 76
פתח תקוה,
9345821

לביתן הצילום בני ונצר
מאחל לכל תושבי אילת שנה טובה ומאושרת
פיתוח והגדלות תוך 50 דקות
מכירת פילם ויוגם על כל פיתוח
כל צורכי הצילום לחובבים ולמקצועיים
טל. 059-74787

לביתן הצילום בני ונצר
כה לחי!
מאחלת:
מספרת אבי

לגלריה אנגל
המשך שיתוף פעולה פורה
קרון מדברים
ראשון לציון, 946496

לגלריה אנגל
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה
גלריה רוזנפלד
דיזנגוף 147 ת"א,
03-229044

לגלריה אנגל
כה לחי!
מסגרות הנרי
אילת 24, יפו,
03-824688

לגלריה אנגל
ברכות
קרטון, נייר
אביזרים למסגרות
אילת 25 ת"א, 03-659332

לבני ונצר
בשבילנו אתם
תמיד מס' 1
תמשיכו הלאה
מאחל **התבנין אילת**
בית־עברונה 059-76779

לביתן הצילום בני ונצר
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
מאחל:
עזרא עקירב מהנדס אזרחי
טלפון — 059-72660

לגלריה אנגל
אתכם לאורך כל הדרך
ידידה בימבליך
סוכנות לביטוח
רוטשילד 78,
פתח־תקוה, 03-9226182
סיני סוכנות נוסח נעים

לגלריה אנגל
"קלאסיק"

לבני ונצר
אין כמוכם, כן ירבו
אוהבים אותכם
מאחל: **גן המוסיקה**
בי"ס לאומנויות

לביתן הצילום בני ונצר
שאו ברכות חמות
והמשיכו בדרך זו
מאחלת:
מעבדת ישראקולור אגפא
03-9234222

לגלריה אנגל
המשך עבודה פוריה
דוד עשת יבוא ושיווק
בלעדי של פוסטרים והדפסים של:
RICORDI, IDEALDECOR, SCANDECOR
השחף 3 רמת השרון, 03-5402789

לביתן הצילום בני ונצר
ברכותינו הנאמנות
שרות חן קריסטל
משווקים מוצרי: זגגל אלקטריק, קינג, שף, קריסטל חסן
א. התעשיה החדש אילת, טל. 059-78501

לביתן הצילום בני ונצר
שפע ברכות ואיחולים לבביים
מאחל:
איציק מסחר והפצה

לגלריה אנגל מעצב שיער
סלון חמן
רוב נחת
שגשוג ויצירה
מונטיפיורי 30 פ"ת. טל. 9302992, 9345677

לביתן הצילום בני ונצר
ולקונדיטוריה קרני
המשך שיתוף פעולה פורה
מאחלת: **מסעדת הכרם**
059-74577

לביתן הצילום בני ונצר
שאו ברכות חמות והמשיכו בדרך זו
מאחלים: **צ'רלי ודיין גורלנד**
יאבטה — זורבה ודן
059-75070

לפיקניק בע"מ
עם זכייתכם בתואר העסק המובחר...
סופר **פיקניק** בארץ
טל. 5719583

לסלטי פיקניק
שנה טובה
מאחלים: **מ.ק.ש.י. בע"מ**
חברה למסחר בינלאומי, שיווק והפצת מזון
רח' רב אלוף מקלף 33, חיפה, טל. 04-722152

לסלטי פיקניק
המשך עבודה פורה
מאחלים: **ס.כפרי**
... שמורי פרי־קיום
מס' טלפון 04-575788, 04-575774

לפיקניק
המשך עבודה פוריה ושנה טובה
אחווה
03-836974, 836921

לסלטי פיקניק
המשך עבודה פוריה
מאחלים: **י. טדניר בע"מ**
— ייצור ושיווק אריזות פלסטיק
ז'בוטינסקי 118, בני־ברק, טל' 783301

לסלטי פיקניק
שפע ברכות ואיחולים לבביים
מאחלים: **קדור**

לסלטי פיקניק
המשך שגשוג ועליה
מאחלים: **סל הירק בע"מ**
אספקת פירות וירקות לבתי מלון,
מטבחים לסלטים ומסעדות, טל. 5366397

לסלטי פיקניק
המשך עבודה פוריה
מאחלת: **הנהלת אוליבקס בע"מ** —
יצרני שמנים צמחיים
ת.ד. 1498 ת"א מיקוד 61014, טל. 614451

לסלטי פיקניק
שפע ברכות ואחולים לבביים
מאחל: **יעקובוב** — עשון דגים בע"מ
עטרות ירושלים, טל. 02-850633

לסלטי פיקניק
איחולים לכם להצלחה ולשגשוג
לשנה טובה ומאושרת
מאחלים:
משה גרינשפן
טל. 769201

לסלטי פיקניק
שפע ברכות ואחולים לבביים
להצלחתכם המסחרית
מאחלים: **אשכנזי נפתלי ובניו בע"מ**
פינסקר 5, ת"א, טל. 621283, 612307

לסלטי פיקניק
המשך עבודה פוריה
ושנה טובה
אליעזר לנדאו — יבוא דגים

מוגש ע"י אריטל, חוברות מיוחדות במעריב — טל' 03-5103858/9